

Հ.Յ.Դ. Բիրոյի անդամ Յակոբ Տէր Խաչատուրեան Կը Պարգևատրուի Հայաստանի Հանրապետութեան «Մխիթար Գոշ» Մետալով

Հայաստանի անկախութեան տօնին առիթով կատարուած պարգևատրումներու ծիրին մէջ տեղի ունեցաւ Հայաստանի նախագահի 2017-ի մրցանակներու յանձնման արարողութիւնը: Վկայագիրները մրցանակակիրներուն յանձնած է նախագահ Սերժ Սարգսեան: Տարբեր բնագաւառներու մէջ իրենց ունեցած ներդրումին համար պարգևատրուած անձնաւորութիւններու կարգին էր Հ.Յ.Դ. Բիրոյի անդամ եւ Հայ Դատի Միջազգային Խորհուրդի նախագահ Յակոբ Տէր Խաչատուրեանը, որուն շնորհուած է «Մխիթար Գոշ»-ի մետալ:

«Մխիթար Գոշ» մետալը կը շնորհուի պետական եւ հասարակական-քաղաքական գործունէութեան, ինչպէս նաեւ դիւանագիտութեան, իրաւագիտութեան եւ քաղաքագիտութեան ասպարէզներու մէջ նշանակալի ծառայութիւններու համար:

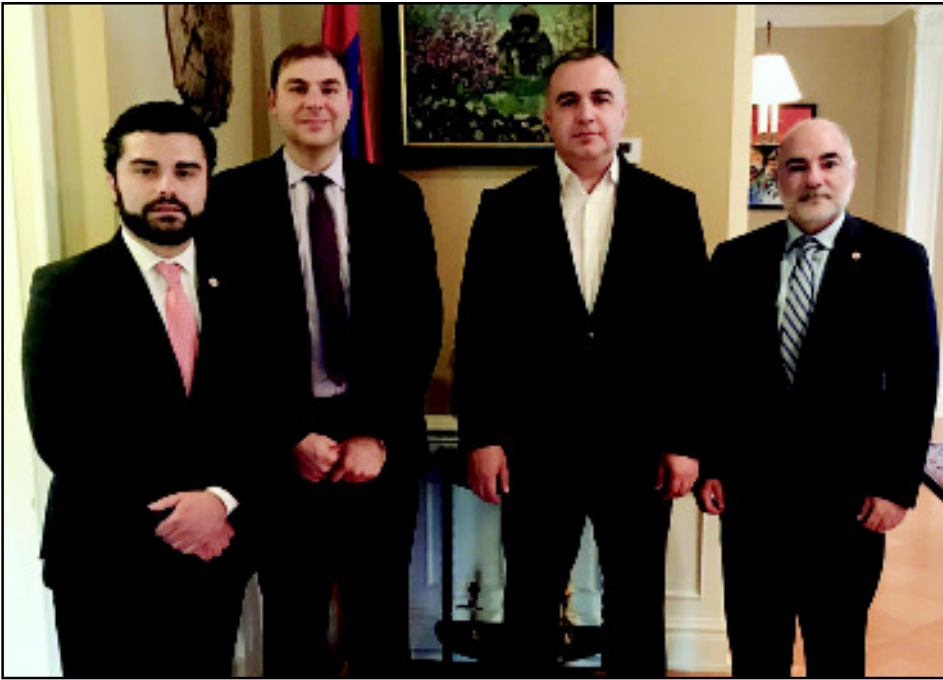
Հայաստանը Ցիւրիխեան Արձանագրութիւնները Յայտարարելու Է Առ Ոչինչ. Նախագահ Սարգսեան

Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեան երէկ՝ 19 սեպտեմբերին ՄԱԿ-ի կեդրոնատեղիին մէջ մասնակցեցաւ ՄԱԿ-ի Ընդհանուր ժողովի 72-րդ նստաշրջանին եւ արտասանեց Հայաստանի պաշտօնական խօսքը, որուն մէջ յատկապէս անդրադարձաւ Ցիւրիխի մէջ ստորագրուած Հայաստան-Թուրքիա արձանագրութիւններուն եւ ըսաւ. «Հայաստանի նախաձեռնած գործընթացի շնորհիւ 2009 թուականի հոկտեմբերին կնքուեցին Ցիւրիխեան արձանագրութիւնները: Այդ փաստաթղթերն առ այսօր չեն վաւերացուել եւ հանգրուանել են պաշտօնական Անգարայի մոլթ գլրոցներում: Թուրքիայի կառավարութիւնը անհեթեթ նախապայմաններ է առաջ քաշում դրանք վաւերացնելու համար, որոնք բնաւ չեն բխում արձանագրութիւնների տառից եւ ոգուց:

«Դրանց կենսագործման ուղղութեամբ շարունակաբար որեւէ դրական տեղաշարժի բացակայութեան պայմաններում Հայաստանը այդ երկու արձանագրութիւնները յայտարարելու է առ ոչինչ: Մենք 2018 թուականի գարուն ենք մտնելու առանց այդ, ինչպէս, ցաւօք սրտի, փորձը ցոյց տուեց, սին արձանագրութիւնների:

«Հայաստանը, այնուամենայնիւ, շարունակում է համոզուած լինել, որ իւրաքանչիւր երկու հարեւան պետութիւններ պարտաւոր են հիմնել եւ վայելել կանոնաւոր յարաբերութիւններ», դիտել տուաւ հանրապետութեան նախագահը:

Գանատայի Հայ Դատի Յանձնախումբը Հանդիպեցաւ Դեսպան Լեւոն Մարտիրոսեանին Հետ

Կարդալ էջ 12

Լոյս տեսաւ Գախարար Հրանուշ Յակոբեանի «Հայկական Սփիւռքը յարափոփոխ աշխարհում» գիրքը

Կարդալ էջ 8

2017
CR-V
STARTING FROM
\$26,890*

*Conditions apply. Taxes not included. Freight and air taxes not included. Limited time offer applicable on selected models only and subject to change or cancellation without notice. For more information, visit Honda Gabriel.

HONDA
GABRIEL

7000, boulevard Henri-Bourassa E.
Montréal-Nord, QC H1G 6C4
514 327-7777
www.hondagabriel.com
◀ OPEN SATURDAYS ▶

Kevork Asadourian
Vahan Vartanian
Haig Khobasarian

HONDA

ARZ Fine Foods

**You Can Find ARZ Products
At Selected, Loblaws,
Superstore, Fortinos,
Wholesale Club, & Nofrills
Stores**

- Visit arzfinefoods.com for the latest promotions.
- You can also find us on Flipp
- For employment opportunities;
Email your resume to
humanresources@arzfinefoods.com

Պոլսահայ Մշակութային Միության

Ոսկեայ Տարեդարձի

Պարահանդես

Հովանավորությամբ՝

Գերշ. Տէր Աբգար Եպս. Յովակիմեանի

Առաջնորդ Գանատահայոց

Պատուոյ հիւր՝

Տէր եւ Տիկին Հերման եւ Շուշան Խնդիրեան

Մասնակցությամբ՝

Էլի Պէրպէրեանի եւ իր Նուագախումբին

Ծաղաթ, 14 Հոկտեմբեր 2017, երեկոյեան ժամը 8:00-ին

(Քոթթէլլ ժամը 7:00-ին)

Պոլսահայ Մշակութային Միության

«Հրանդ Տիկն» սրահին մէջ

(514)337-0831

Ascenseur **Adams** Elevator

Services Inc.

PO Box 30, St-Laurent, Qc. H4L 4V4

RBQ# 1812-6474-22

www.adamselevator.ca

TEL: 514-745-4455 - FAX: 514-745-6613

**RENOVATION, REPAIRS, MAINTENANCE,
INSTALLATION OF ELEVATORS.**

Eddie, Pedro, Joyce Oughourlian

«ԲԱՍՏՐՄԱՃԵԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ»-Ի ԿՐԹԱԹՈՇԱԿ

PASDERMAJIAN FOUNDATION SCHOLARSHIP FONDATION PASDERMAJIAN BOURSE D'ÉTUDES

«Բաստրմաճեան Հիմնադրամ»-ի 2017-2018 ուսումնական տարեշրջանի
համալսարանական կրթաթոշակի դիմումագրերը
պիտի ընդունուին մինչեւ՝ 1 Նոյեմբեր 2017

Թեկնածուն պարտի ըլլալ՝

- Համալսարանական ուսանող՝ Պսակաւոր, Մագիստրոս կամ Դոկտորական աստիճանի:
- Յաջող իր ուսումնական արդիւնքներուն մէջ եւ գործունեայ տեղական եւ ի մասնաւորի հայկական կազմակերպութիւններէ եւ միութիւններէ ներս:
- Շրջանաւարտ՝ Մեծն Մոնթրէալի մէջ գործող հայկական երկրորդական վարժարանէ մը: Եթէ վարժարանը այդ ուսումնական տարեշրջանի ընթացքին երկրորդական 5րդ կարգ չունի, ուրեմն տուեալ վարժարանի բարձրագոյն կարգի աշակերտները՝ շրջանաւարտ կը նկատուին:

Բարեհաճեցէ՛ք 2017-2018 տարեշրջանի դիմումագրերը պատուիրել կապուելով
հետեւեալ է-նամակի հասցէին՝ pasdermajian.scholarship@gmail.com

Նկատի պիտի առնուին միայն լրիւ ամբողջացած եւ է-նամակով ուղարկուած
դիմումագրերը, պահանջուած փաստաթուղթերով :

Հայոց Ցեղասպանության Ծանաչման Եւ Դատապարտման Գործընթացը, Հետեւանքների Վերացման Խնդիրները

ՀՅԴ Բիւրոյի անդամ, ՀՅԴ Հայ դատի եւ քաղաքական հարցերի գրասենեակի պատասխանատու Կիրո Մանոյեանի ելույթը Հայաստան-սփիւռք համահայկական 6-րդ համաժողովին):

Հայոց ցեղասպանության ճանաչման եւ որոշ դէպքերում՝ դատապարտման գործընթացը արդէն տեղի է ունենում շուրջ հինգ տասնամեակ: Այդ ընթացքում, աւելի քան քսանհինգ պետութիւններ, մի շարք միջազգային քաղաքական եւ ոչ քաղաքական կառույցներ, բազմաթիւ տեղական կամ նահանգային ինքնակառավարման մարմիններ ճանաչել են եւ որոշ դէպքերում՝ դատապարտել են Հայոց ցեղասպանութիւնը: Փաստ է, որ այն օրուանից ի վեր, երբ Հայաստանի Հանրապետութիւնը Հայոց ցեղասպանութեան միջազգային ճանաչումն ու դատապարտումը դարձրել է իր արտաքին քաղաքականութեան մասը՝ մեծացել է թիւը Հայոց ցեղասպանութիւնը ճանաչող պետութիւնների ու միջազգային կառույցների:

Այստեղ անհրաժեշտ է, որ մենք ճիշդ գնահատենք այս ճանաչումները: Նրանք, մեծաւ մասամբ, չունեն իրաւական արժէք, այլ՝ ունեն առաւելաբար քաղաքական նշանակութիւն: Իսկ այդ քաղաքական քայլերի արժէքը ակամայից որոշել է հենց ինքը՝ Թուրքիան. ինչքան ուժեղ է հակադարձել նա այդ ճանաչումներին, այնքան բարձրացել է նրանց քաղաքական արժէքը: Իսկ Թուրքիան, գրեթէ առանց բացառութեան, միշտ էլ ուժեղ հակադարձել է:

Ճանաչման այս գործընթացի գլխաւոր նպատակներից մէկը եղել է դիմադրել Թուրքիայի ժխտողական քաղաքականութեանը, մէկ կողմից՝ արտասահմանում, միւս կողմից՝ հենց Թուրքիայի ներսում: Թէեւ արտաքին ճակատում Թուրքիան, կարելի է ասել, տանու է տուել կոիւր, բայց նա շարունակում է ժխտողական քաղաքականութիւնը, որոշ փոփոխութիւններ կատարելով իր մարտավարութեան մէջ: Իսկ Թուրքիայի ներսում, այս գործընթացը ունեցել է իր անուրանալի ազդեցութիւնը, թէեւ որոշներ հակառակն են պնդում: Իրականութեան

թիւնն այն է, որ ճանաչման այս գործընթացը եղել է հիմնական, բայց՝ ոչ միակ խթանը, որ մղել է Թուրքիայի հասարակութեանը վերատեսութեան ենթարկելու պետութեան պաշտօնական քաղաքականութեան քարոզածը: Գոյութիւն են ունեցել նաեւ այլ խթանող հանգամանքներ, սկսած՝ 1975-1985 թուականներին Թուրքիայի դէմ զինեալ գործողութիւններից, մինչեւ Թուրքիա-Եւրոմիութիւն մերձեցման գործընթացում ստեղծուած ներքին եւ արտաքին հնարաւորութիւններ՝ Եւրոխորհրդարանի 1987 թուականի բանաձեւից մինչեւ՝ Թուրքիայի բնակչութեան տարբեր հատուածների ինքնութեան փնտռուքի համատեքստում գիտաժողովներ, քննարկումներ, հրապարակումներ ու հրատարակութիւններ:

Թուրքիայում իրադրութիւնը հասել է նրան, որ 2014 թուականից սկսած, ապրիլի 24-ի առիթով, Թուրքիայի այն ժամանակուայ վարչապետն ու ներկայիս նախագահը մաղթում է, որ «20-րդ դարի սկզբին իրենց կեանքը կորցրած բոլոր հայերի հոգիները հանգչեն խաղաղութեամբ, իսկ նրանց թոռներին յայտնում է իր ցաւակցութիւնը»: Թէեւ մէկ առիթով Թուրքիայի ղեկավարը խօսում է «տեղահանութեան» մասին, բայց «ցաւակցութիւնը» այնպիսի ձեւով է յայտնում, որ կարծէք հայերը բնական աղէտի զոհ են գնացել, կամ՝ նոյն ձեւի կորուստներ են ունեցել նաեւ Թուրքիայի միւս ժողովուրդները՝ թուրքեր, քրտեր, արաբներ եւ այլն: Բնականաբար, Թուրքիայի ղեկավարի այս յայտարարութիւնները չի կարելի համարել Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչում Թուրքիայի կողմից. ընդհակառակը, այդ յայտարարութիւնները Ցեղասպանութեան ժխտման աւելի նուրբ մօտեցման դրսեւորում են: Ժխտողական քաղաքականութեան այս նոր մարտավարութեան գլխաւոր յատկանիշն ու նպատակը Թուրքիայի պատասխանատուութիւնից խուսափելն է: Առանց տուրք տալու Թուրքիայի այս նոր մարտավարութեանը, պէտք է արձանագրել, որ Թուրքիան այս մարտավարութիւնը որդեգրել է հարկադրաբար, փորձելով մեղմել Հայոց ցեղասպանութեան միջազգային

զային ճանաչման ճանապարհով իր վրայ աւելացող ճնշումը:

Շուրջ երեք տասնեակ պետութիւնների եւ միջազգային կառույցների կողմից Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչումը պատճառ է, որ այլ պետութիւնների կողմից եւս ճանաչման ուղղութեամբ աշխատանք պէտք է տանել. ընդհակառակը, պէտք է շարունակել այդ ուղղութեամբ աշխատանքները, որովհետեւ, ինչպէս ասուեց, այդ ճանաչումները տալիս են իրենց դրական ազդեցութիւնը՝ Թուրքիայում Ցեղասպանութեան ճանաչման գործընթացի վրայ: Առաւել, Թուրքիան փորձ է անում, որ մի շարք պետութիւններ կամ նոյնիսկ տեղական ինքնակառավարման մարմիններ, ովքեր ճանաչել են Ցեղասպանութիւնը, փոխեն իրենց այդ կեցուածքը. պէտք է ձախողութեան մատնել այս փորձերը եւս:

Ցեղասպանութիւնը ճանաչած պետութիւններում կամ նահանգային ու տեղական մարմիններում, անհրաժեշտ է առնել տրամաբանական յաջորդ քայլերը, որոնց շարքին՝ Հայոց ցեղասպանութեան մասին ուսուցումը դարձնել կրթական ծրագրերի մաս, որպէս համաշխարհային պատմութիւնում գրանցուած մարդկութեան դէմ առաջին յանցագործութիւն:

Վերջին 10-15 տարիներին, հայերս փորձել ենք նաեւ, այնտեղ որտեղ կարելի է նման օրէնքներ որդեգրել, Հայոց ցեղասպանութեան ժխտումը դարձնել քրէօրէն պատժելի արարք: Այս տարիներին փորձը՝ Ֆրանսիայից, մինչեւ Պեւի-քա, մինչեւ Մարդու իրաւունքների եւ ըրուական դատարան, յուշում է, որ անհրաժեշտ է այս դէպքում մենք մեր մօտեցումներում մտցնենք որոշ փոփոխութիւններ: Նախ պէտք է ճշդենք, ճշգրտենք այն, թէ ի՞նչն ենք ուղղում քրէօրէն պատժել, հայութիւնը բնաջնջելու պետական ծրագիրը եւ այդ ծրագրի գործադրութեան փորձը, թէ՛ այդ ծրագրի ու փորձի որակումը որպէս ցեղասպանութիւն: Հաշուի առնելով այլ նման դէպքերի ժխտման վերաբերեալ օրէնքներն ու ՄԻԵԴ-ի ծանօթ որոշումը (Փերինչէք), կարծում եմ անհրաժեշտ է նախապատուութիւն տալ պետական ծրագիր

գիրը եւ փորձը ժխտող արարքներին, յատուկ ուշադրութիւն դարձնելով նաեւ հենց Թուրքիայում, Թուրքիայի իսկ օրէնքների հիման վրայ, ռազմական դատարաններում 1919-1920-ին տեղի ունեցած դատավարութիւններին: Այդ դատավարութիւնները, որոնք տեղի են ունեցել Ցեղասպանութեան գործադրութեան ընթացքում, հետեւաբար ունեն նաեւ թերութիւններ, հաստատում են պետութեան պատասխանատուութիւնը կատարուածի համար:

Թէեւ Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման գործընթացը սկսուեց շուրջ 50 տարի առաջ՝ նաեւ որպէս նախապատրաստութիւն՝ հատուցման հարցը բարձրացնելու, հայութիւնը հաւաքաբար ընդամէնը մի քանի տարի առաջ սկսեց հատուցման ուղղութեամբ աշխատանքներ: Մինչ այդ, չհաշուած Առաջին աշխարհամարտի աւարտին՝ 1919-ի խաղաղութեան վեհաժողովին Հայաստանի Հանրապետութեան պատուիրակութեան կողմից ներկայացուած հատուցման պահանջագիրը, հայկական տարբեր կազմակերպութիւնների կողմից Ցեղասպանութեան հատուցում ասելով ընդհանրապէս կամ նախ եւ առաջ հասկացուել է տարածքների վերադարձ: Զուգահեռաբար, եղել են անհատների կողմից ուսումնասիրութիւններ հատուցման չափի մասին:

2015 թուականի յունուարի 29-ին հրապարակուած Համահայկական հռչակագիրը «արտայայտում է Հայաստանի եւ հայ ժողովրդի միասնական կամքը՝ Հայոց ցեղասպանութեան փաստի համաշխարհային ճանաչման հասնելու եւ ցեղասպանութեան հետեւանքների յաղթահարման հարցում, ինչի համար մշակում է իրաւական պահանջների թղթածրար՝ դիտելով այն անհատական, համայնքային եւ համազգային իրաւունքների եւ օրինական շահերի վերականգնման գործընթացի մեկնարկէ:

Հայաստանի կառավարութեան 2017-2022 թուականների ծրագիրը այս ուղղութեամբ քաղաքական ուղեգիծ է ճշդում «Հայոց ցեղասպանութեան միջազգային ճանաչումը, դատապարտու-

Հայոց... Ծար. էջ 6

 Ghadir Meat & Restaurant T. 416-750-7404 T. 416-750-7400 1849 Lawrence Avenue E. Scarborough, ON M1R 2Y4 E-mail: info@ghadirmeatmarket.com	 BAKERY AND FINE FOODS OPEN 7 DAYS A WEEK! WEEKDAYS 9am - 7pm SATURDAY 8AM - 6 PM SUNDAY 8AM - 5 PM LOCATION: 2094 LAWRENCE AVENUE EAST ON THE NORTH-EAST CORNER OF LAWRENCE AND WARDEN	 Noor Fine Food Gourmet Mediterranean Cuisine 1 High Meadow Place, Unit 9 Toronto, Ontario M9L 2Z5 Tel 416 745 3111 Fax 416 745 9337
 ANI Ristorante 905.761.6484 1450 Clark Ave. West, Thornhill ON L4J 7R5	 Sutton Sutton Group-Admiral Realty Inc., Brokerage 1206 Centre Street, Thornhill, Ontario L4J 3M0 Annie Varbedian Sales Representative Direct: (416) 918-3615 Office: (416) 739-7200 Fax: (416) 739-9367 annievarbed@hotmial.com www.suttongroupadmiral.com	 hearing aid source Andre Ayvazyan HIS B.A.S andre@HearingAidSource.ca 416 754 4327 (HEAR) Parkway Mall, 85 Ellesmere Rd., #65, Toronto, ON, M1R 4B9
 Crown Pastries Fine Middle Eastern Pastries 2086 Lawrence Ave East (Lawrence & Warden) Toronto ON. M1R 2Z5 Tel 647.351.2015 www.crownpastriesbaklava.com	 I.D.A. Part of the "Royal" family of pharmacies. Pharmacists Sarkis Balian Vartan Balian Maral Abdalian Balian	 ANI BAKERY ԱՆԻ ՓՈԱՊԱՆ Middle Eastern Pizza Lahmajoun ARSEN DABBAGHIAN 25 Howden Road, Unit #2 Scarborough, Ontario M1R 3C8 Tel: 416.285.7164

Համերաշխութեան Անունով Կարելի Չէ Համերաշխութիւնը Ականահարել

(պատասխան՝ Արշաիր Կէօնճեանի յօդուածին)

Դիւրաւ կարելի է եզրակացնել, որ նոյն յօդուածագրին մտակառոյցին համաչայն, ոեւէ մէկուն արձանը կարելի է դնել, պայմանով որ ենթական դաշնակցական չըլլայ: Այս է բուն հարցը:

Մօտաւորապէս երկու շաբաթ առաջ, այս յօդուածագիրը իր անձնա-կան իմէյլին մէջ ստացաւ դոկտ. Արշա-ւիր Կէօնճեանէն յօդուած մը, որ լոյս տեսած էր իր ստորագրութեամբ՝ «Պայ-քար» շաբաթաթերթի Օգոստոս 13ի թիւին մէջ: Յօդուածին խորագիրն է «Եկէք համաձայնինք՝ որպէսզի 2018 Մայիսին, հայոց պետականութեան հա-րիւրամեակը նշուի համահայկական եւ համերաշխ ոգիով»:

Յօդուածագիրը ունի կուսակցա-կան հանգամանք, այսինքն ան «ամէ-նէն աշխոյժ եւ հեղինակաւոր ղեկավար-ներէն մէկը կը նկատուի Ռամկավար ազատական կուսակցութեան որուն Կեդ-րոնական վարչութեան անդամ ընտր-ուած է աւելի քան քսան տարիներ 1975–էն մինչեւ 1995 եւ եղած է Կեդրո-նական վարչութեան ատենապետը տասը տարիներ, յատկապէս Հայաստանի ան-կախացման առաջին շրջանին բարդ զարգացումներուն ընթացքին: Այժմ դոկտ. Ա. Կէօնճեան որպէս երէջ խորհր-դական անդամ է ՌԱԿ Գերագոյն խոր-հուրդին», ինչպէս կը նշուի «Պայքար»ի խմբագրական ծանօթագրութեան մէջ:

Հետեւաբար, ամէն պատճառ ու-նինք համոզուելու, որ իր տեսակէտները նաեւ կը համարուին ՌԱԿի կեցուածքը:

Ասկէ մեկնած, մենք ալ ըսենք՝ մեր ըսելիքը:

Ուրեմն, ըստ յօդուածագրին, այն օրէն երբ Երեւանի մէջ յայտարարուե-ցաւ, թէ 2018ին պիտի նշուի «Մայիսեան օրերու հարիւրամեակը», Սփիւռքի եւ Հայաստանի մէջ սկսան երեւիլ «չեջտ-ուած հատուածականութիւն» արտայայ-տող յօդուածներ եւ առաջարկներ, որոնցմէ «ակնյայտ» կը դառնայ (յօդ-ուածագրին բնորոշումով), թէ «անոնք չեջտուած կերպով կը միտին վերադառ-նալ 1918 Մայիս 28–էն ետք, աւելի քան 70 տարիներ շարունակ, իրենց տարած միահեծան դաշնակցականակեդրոն քա-ղաքականութեան»:

Իսկ ի՞նչ է էութիւնը այս «դաշ-նակցականեդրոն քաղաքականութեան»․ ահաւասիկ (կը մէջբերենք նոյնութեամբ, առանց նոյնիսկ կէտադրական սրբագ-րումներու)․ «Արդարեւ ամբողջ այդ տարիներուն ընթացքին, Հ.Յ.Դ.ն նոյնիսկ անտեսելով իր իսկ աղբիւրներուն մէջ, ժամանակին արձանագրուած պատմա-կան տուեալները, բացայայտօրէն այլա-մերժ գործելակերպ մը որդեգրեց, առա-ջին Հանրապետութիւնը ամբողջովին իւրացնելով իբրեւ Հ.Յ.Դ.ի առանձին իրագործումը: Դժբախտաբար դաշնակ-ցականները նոյնիսկ Ա. Հանրապետու-թիւնը եւ եռագոյն դրօշակը դարձուցին

նշանաբան այն պայքարին որ անընդ-հատ կերպով տարին այդ օրերուն, ընդ-դէմ ամէն անձի հաստատութեան կամ ձեռնարկի որ կը կատարուէր յօդուտ Հայաստանի, Ս. Էջմիածնի եւ հայաստա-նանիստ մշակութային , գրական կամ գիտական որեւէ նախաձեռնութեան»:

Նախ՝ տօնուելիքը «մայիսեան օրերու» հարիւրամեակ չէ, այլ՝ հայոց պետականութեան վերականգնման, 28 Մայիս 1918ի հարիւրամեակն է: 100 տարի անց, սակայն ՌԱԿի մտածողու-թիւնը չէ հաշտուած այն գաղափարին հետ, որ այդ օր հայ ժողովուրդը վերս-տին ունեցաւ իր պետականութիւնը, իր սեփական հայրենիքին մէջ: Ծիշդ է՝ ծանր պայմաններու տակ, բայց եւ այն-պէս պատմական անկիւնադարձ մը ար-ձանագրուեցաւ մեր նորագոյն պատմու-թեան մէջ: Ասիկա հռետորաբանութիւն չէ, այլ՝ փաստ:

Եթէ այս փաստին մասին խօսիլը, գայն քաղաքականօրէն արժեւորելը, ատոր գաղափարական արժէքը ընդգծե-լը հատուածականութիւն կը նշանակէ, ուրեմն իբրեւ դաշնակցականներ հպար-տօրէն պէտք է ընդունինք, որ այո, մենք «հատուածական» ենք:

Գանք «դաշնակցականեդրոն քա-ղաքականութեան»․ Դաշնակցութիւնը երբեք ալ չէ իւրացուցած 1918ին հռչակ-ուած հանրապետութիւնը, իբրեւ բացա-ռապէս մեր իրագործումը: Ուրիշնե՞րն են, որոնք հրաժարած են այդ արժէքէն եւ այդ ուրիշներու շարքին՝ նաե՛ւ ՌԱԿը:

Դոկտ. Կէօնճեան, որ իր յօդուածին մէջ պատմաբանական դեգերումներ ալ կը կատարէ, շատ լաւ պէտք է գիտնայ, թէ յատկապէս Մայիսեան այդ օրերուն, ատոնց նախորդած, կամ յաջորդած տաս-նամեակներուն, հայկական իրականու-թեան մէջ հիմնական ուժը Հ.Յ.Դաշնակ-ցութիւնն էր, իր մշակած քաղաքական միտքով ու մարտական . զինուորական գործունէութեամբ: Սա եւս պատմական փաստ է եւ այս փաստով մենք, դաշնակ-ցականներս, հպարտ կը զգանք. հպարտ՝ բայց ոչ գոռոզ: Մեծ հաշուով, Մայիս 28ը, իբրեւ պատմական անկիւնադարձ, ի վերջոյ քաղաքական ու գաղափարական կամքի արտայայտութիւն էր եւ առաւե-լաբար Հ.Յ.Դաշնակցութեա՛ն կամքի ար-տայայտութիւնն էր, որ յաջողեցաւ ժո-ղովրդային խաւերու ամենալայն մաս-նակցութիւնը ապահովել: Մասնակցու-թիւն մը, որ գետնի վրայ արտայայտ-ուեցաւ Մայիսեան հերոսամարտերով:

Որ եռագոյնը դարձուցած ենք պայքարի նշանաբան, այնպէս ինչպէս յօդուածագիրը կը բնութագրէ, այդ եւս խեղաթիւրուած միտք է: Որովհետեւ

Դաշնակցութիւնը երբեք ալ չէ իւրացուցած 1918ին հռչակուած հանրապետութիւնը, իբրեւ բացառապէս մեր իրագործումը: Ուրիշներն են, որոնք հրաժարած են այդ արժէքէն եւ այդ ուրիշներու շարքին նաե՛ւ ՌԱԿ-ը:

Եռագոյնը խորհրդանիշն է այն հանրա-պետութեան, որ 1919ի պաշտօնական, պետական որոշումով հռչակուեցաւ Մի-ացեալ, Ազատ եւ Անկախ Հայաստան: Այո, մենք եռագոյնը վերածած ենք Մի-ացեալ, Ազատ եւ Անկախ Հայաստանի իտէալին ի խնդիր մեր մղած պայքարի՛ն նշանաբանը, խորհրդանիշը: Եւ մեր մղած այս պայքարով հպարտանալու ամէն պատճառ ալ ունինք: Այս իտէալը հիմնաքարն է Հ.Յ.Դաշնակցութեան Մրցարի քաղաքական պահանջներու բաժինին: Այս իտէալով ալ Դաշնակցու-թիւնը սերունդներ դաստիարակած է եւ պիտի շարունակէ դաստիարակել թէ՛ Սփիւռքի եւ թէ՛ Հայաստանի մէջ: Հոգ չէ, թէ մեր այս կեցուածքը հաճելի չթուի դոկտ. Կէօնճեանի ու իր նման մտածող-ներու քիմքին:

Խորհրդային տարիներուն, Դաշ-նակցութիւնը Սփիւռքի մէջ պահեց ու պահպանեց Եռագոյնով խորհրդանշուող այս իտէալը: Ինչպէս ըսինք՝ ատով սե-րունդներ դաստիարակեց: Այս իտէալին (հետեւաբար նաեւ՝ դրօշին) դէմ խորհր-դային իշխանութիւններն ու իրենց ար-տասահմանեան զինակիցները (ներառեալ ՌԱԿը) յամառ պայքար մղեցին: Այս պայքարը իր դէմ բնականաբար ստեղծեց պաշտպանական համապատասխան հա-կազդեցութիւն: Սակայն այսօր, այս պայքարին ելքը յայտնի է բոլորիս: Եռագոյնը Հայաստանի Հանրապետու-թեան դրօշն է: Հայաստանը այսօր ան-կախ պետութիւն է:

Առանց մանկուլ յօդուածագիր դոկտ. Կէօնճեանի միջանկեալ դեգերում-ներուն մէջ, գանք իր յօդուածին վերջին բաժինին, ուր կ'ըսէ. «Եթէ իրենք (Վ.Բ. – Դաշնակցականները) կ'առաջարկեն Արամ Մանուկեանը կամ Դրօն, անոնց չափ եւ անոնցմէ աւելի համահայկական յար-գանք կը վայելէ եւ հետեւաբար արժանի է այդ պատիւին զօրավար Անդրանիկ Օզանեան: Վստահաբար այս անգամ դաշնակցութիւնը (Վ.Բ. – Դաշնակցու-թիւնը մեծատառով կը գրեն, կուսակցու-թեան մը անուեն է սիրելի դոկտ. Կէօնճե-ան) սաստիկ կերպով պիտի վիճի եւ ընդ-դիմանայ այս վերջին առաջարկին…: Եկէք ուրեմն, եթէ անհրաժեշտ է արձան կանգնեցնել, առաջարկենք, որպէս անվի-ճելի նշանաբան հայ հզօր պետականու-թեան, Մեծն Տիգրանը»:

Փայլուն միտք է, չէ՞… Մեծն Տիգ-րանը իբրեւ 1918ի հարիւրամեակի առ-թիւ կանգնեցուելիք արձանի թեկնածու: Անկախ այն իրողութենէն, որ Մեծն Տիգրանը իր ուրոյն տեղը ունի մեր պատմութեան մէջ. մէկը, որուն հաշիւը կ'ընէր նոյնիսկ այդ օրերու աշխարհի

միակ գերհզօր պետութիւն՝ Հռոմը: Եւ թերեւս ալ տեղ մը Մեծն Տիգրանը պէ՛տք է ունենայ իր արձանը. հարց չունինք:

Վերադառնալով, Կէօնճեանի նշեալ պարբերութեան մէջ եւս փաստերը պէտք է ճշդել: Առաջին, մայրաքաղաք Երեւա-նի կեդրոնական վայրի մը մէջ Արամ Մանուկեանի արձանը զետեղելու որո-շումը կը պատկանի պաշտօնական իշ-խանութիւններուն: Երկրորդ, Անդրանի-կի արձանը արդէն կանգնեցուած է մայ-րաքաղաքի Կեդրոն շրջանին մէջ:

Դիւրաւ կարելի է եզրակացնել, որ նոյն յօդուածագրին մտակառոյցին հա-մաձայն, ոեւէ մէկուն արձանը կարելի է դնել, պայմանով որ ենթական դաշնակ-ցական չըլլայ: Այս է բուն հարցը:

Բայց պատմական չոր իրականու-թիւններն ու փաստերը կը մնան ու կը մնան եւ անհրաժեշտ է հաշուի նստիլ ատոնց հետ: Այսպէս, Հ.Յ.Դաշնակցու-թիւնը ծնունդ առաւ իբրեւ հայկական ազատագրական պայքարի դրօշակիր: Ան ունէր համապատասխան գաղափա-րաբանութիւն եւ նպատակներ. այս ծի-րէն ներս, ան մշակեց քաղաքական միտք, ու իր գաղափարականով ու քա-ղաքական միտքով պատրաստեց, թրծեց համապատասխան քաղաքական ու մար-տական – զինուորական գործիչներ: Ան դարձաւ հայկական իրականութեան մէջ գլխաւոր ուժը, որ ղեկավարեց հայկական ազատագրական պայքարը: Դաշնակցու-թեան ռազմաքաղաքական քուրային մէջն էր որ թրծուեցաւ այն սերունդը, որ հայ ժողովուրդին տուաւ իր կորսուած պետականութիւնը, որ կոչուած էր դառ-նալու Միացեալ, Ազատ եւ Անկախ Հա-յաստան:

Դաշնակցութեան ծոցէն ելան նոյն այդ հանրապետութեան չորս վարչա-պետները եւ բազմաթիւ նախարարներ: Արամ Մանուկեանը, այդ օրերուն իր ու-նեցած դերակատարութեամբ, ժողովուր-դը եւ բոլո՛ր ուժերը մէկ նպատակի շուրջ համախմբելու եւ համերաշխ ուժի վերա-ծելու կամքով, կը խորհրդանշէ նոյն այդ սերունդը ամբողջ: Եւ ճիշդ ա՛յս պատ-ճառով է, որ մեր ժողովուրդը եւ պետու-թիւնը արժանի յարգանքը պիտի մա-տուցեն այդ սերունդին՝ կանգնեցնելով իր արձանը:

Հետեւաբար, եթէ դոկտ. Կէօնճեան ու իր համախոհները կողմնակից են ազ-գային համերաշխութեան, պէտք է դադ-րեցնեն նոյն այդ համերաշխութիւնը ականահարելու միտող իրենց արշաւը: Սխալ բան չկայ, պատուի հարց չկայ Դամասկոսի ճամբան բռնելուն մէջ:

ՎԱԶԷ ԲՐՈՒՏԵԱՆ

Կէօնճեան, որ իր յօդուածին մէջ պապմաբանական դեգերումներ ալ կը կապարէ, շատ լաւ պէտք է գիպնայ, թէ յարկապէս Մայիսեան այդ օրերուն, ապոնց նախորդած, կամ յաջորդած քսանամեակներուն, հայկական իրականութեան մէջ հիմնական ուժը Հ.Յ.Դաշնակցութիւնն էր, իր մշակած քաղաքական միտքով ու մարտական . զինուորական գործունէութեամբ:

«OPEN WOUNDS: Armenians, Turks and a Century of Genocide» գիրքի շնորհանդես

*Ջորեքչարթի, 6 Սեպտեմբեր 2017-ի երեկոյան
 ժամը 8:00-ին, «Աւետիս Աչարոնեան» սրահէն ներս
 տեղի ունեցաւ «OPEN WOUNDS: Armenians, Turks
 and a Century of Genocide» գիրքի շնորհահանդէսը,
 ներկայութեամբ մեծ թիւով զրասէր ու ազգասէր հա-
 յորդիներու, կազմակերպութեամբ Համազգային «Սա-
 նահին» մասնաճիւղի Գրական յանձնախումբին եւ
 Շրջանային Հայ Դատի Յանձնախումբին:*

Համագլխավոր Հայ Կրթական և Մշակութային Միութեան «Սանահին» մասնաճիւղի Գրական յանձնախումբի անունով, ձեռնարկի բացումը կատարեց Անահիտ Պալեան: Ան յայտնեց, թէ մինչև այժմ ատեն, որ Հայ ժողովուրդը ունի անձնագրէ հերոսներ, Վիգէն Զրթրեանի նման գիտակից լրագրողներ և Սուրբ Յակոբ Ազգային վարժարան յաճախող հայրենասէր ուսուցիչներու և ազգանուէր ծնողներու հոգածութեամբ սնուած պահանջատէր աշակերտ-աշակերտուհիներ, Հայրենիքի մէջ թէ պիտուտ աշխարհի, հայր կայ ու պիտի մնայ:

Անահիտ Պալեան նշեց, թէ Վիզէն Զըթըրեան իր այս գիրքով ջարդը չէ որ կը նկարագրէ, այլ շէշտը կը

դնէլ ցեղասպանութենէն ետք կատարուած իրադարձու-
թիւններուն վրայ, անդրադառնալով ճշուած ու տա-
ռապած Հայ վերապրողի կեանքին, Հայկական Հարցը
արծարծող թուրք կարգ մը մտաւորականներու զար-
թօնքին, Հրանդ Տինքի յանուն Թուրքիոյ ժողովրդա-
վարացման իմացեալ մահուան ու հերոսութեան, քրտա-
կան Հարցին, ինչպէս նաեւ Թուրքիոյ մէջ տիրող պատ-
մա-քաղաքական այլ Հարցերուն:

Ձեռնարկին հաղորդավարը, նախքան հեղինակը բեմ հրաւիրելը, ներկաներուն փոխանցեց անոր ամփոփ կենսագրականը, նշելով թէ Վիգէն Չըթըրեան ոչ միայն լրագրող է, այլ պատմաբան է եւ դասախօս Զուիցերիոյ Webster համալսարանէն ներս: Ան իր նախնական ուսումը ստացած է Յովակիմեան-Մանուկեան վարժարանէն ներս: Պէյրութի Ամբերիկեան համալսարանէն շրջանաւարտ է Անգլիական գրականութիւն մասնագիտութեամբ, ապա տիրացած է մագիստրոսի ու դոկտորայի աստիճանաւորումներուն՝ Քաղաքականութեան եւ Միջազգային Յարաբերութիւններու մտազբեմէն ներս՝ Ժընեւի «Graduate Institute of International Relations» համալսարանէն: Դոկտ. Չըթըրեան Հիմնադրին է երեւանի Կովկասի Տեղեկատուական Հիմնարկին «Caucasus Media Institute»-ին, ուր 3 տարի պաշտօնավարած է որպէս տնօրէն: Աշխատակցած է եւրոպական թերթերու, ինչպէս՝ «Le Monde Diplomatique» եւ

Ներկայիս կ'աշխատակցի «Al-Hayat» օրաթերթին եւ «Ակօս» շաբաթաթերթին: Զուգեցերիոյ պետութեան նւեւական յատկացումներով ան կը զբաղի նաեւ լրագրողներ պատրաստելով՝ Կովկասի եւ Միջին Ասիոյ պատերազմական գոտիներուն մէջ:

Դոկտ. Զրթրեան առաջին հերթին յատուկ շնորհակալութիւն յայտնեց Համազգայինի Շրջանայինի եւ «Սանահին» մասնաճիւղի վարչութիւններուն, ինչպէս նաեւ Շրջանային Հայ Դատի եւ Գանատայի երիտասարդական Միութեան ընկեր-ընկերուհիներուն, որոնք ճիշդ չխնայեցին սատարելու այս ձեռնարկին յաջողութեան:

Ապա իր խօսքին մէջ անդրադարձաւ, թէ ինչպէ՛ս Հայոց Յեղասպանութեան 100-ամեակին առիթով Լոն-տոնի «Hurst» հրատարակչատունը, որ իր նախորդ եր-կու գիրքերը հրատարակած է, խթան հանդիսացած է այս գիրքի յառաջացման: Աւելի՛ն, ան միջոց հանդի-սացած է, որ սոյն գիրքը 2015-ին վերահրատարկուի New York-ի Oxford University Press-ին կողմէ: Հեղի-նակը նշեց, թէ գիրքին մէջ իր շեշտը դրած է մասնաւո-րաբար թուրքիոյ ուրացման եւ ժխտումի քաղաքակա-նութեան ու անոր թողած ցաւալի հետեւանքներուն վրայ, նշելով նաեւ թէ Յեղասպանութեան ժխտումը ինքնին ցեղասպանութիւն է: Ան անդրադարձաւ թուրք-ագերի մերձեցման եւ հայ-ագերի տիրող լար-ուած քաղաքականութեան: Իսկ ինչ կը վերաբերի քրտական հարցին, դոկտ. Չըթըրեան փոխանցեց, թէ թուրքիա տակաւին չէ փոխուած, ան այսօր նոյն նենգ ու բիրտ միջոցներով կը փորձէ խզդեղ մտքի եւ խօսքի ազատութիւնները, ինչ որ ցոյց կու տայ, թէ ան տակաւ-ւին այդ հաստունը ինչ ուր քաղաքական եւ դիւա-նագիտական միջոցներով կառավարելու երկիրը: Միւս կողմէ, Վ. Չըթըրեան նշեց, թէ քիւրտերը գիտակից են, որ իրենք այսօր կը գտնուին հայերու նախկին իրավի-ճակին մէջ, եւ որպէս փոքրամասնութիւն, կը դասուին որպէս 2-րդ կարգի քաղաքացիներ:

Շատ հետաքրքրական այս ներկայացման ընթացքին, դոկտ. Զրթըրեան նշեց, թէ պատմութեան մէջ հայեր, յոյներ եւ ասորիներ կարեւոր դեր խաղացած են Միջին Արեւելքի եւ Արեւմուտքի միջեւ, սակայն դժբախտաբար այսօր ոչ ոք կը յիշէ այդ իրողութիւնը: Ան շեշտեց, թէ հայերս մեծ աշխատանք ունինք տանելէ, առաջին հերթին վերականգնելու Յեղասպանութեան նախ առաջ մեր պատմութիւնը, իսկ երկրորդ՝ ծանօթացնելու զայն արաբական աշխարհին, կապեր հաստատելով արաբ մտաւորականներու եւ պետական գործիչներու հետ:

Պատասխելի վրայ ցուցադրուած գանազան նկարներով Վ. Ջրթրեան ներկաներուն փոխանցեց վերապրողներուն դժուար իրավիճակը ներկայիս: Ապա ան անդրադարձաւ Հրանդ Տինքի մասին եւ իր խօսքը փակեց ըսելով. «Հրանդը ինծի համար մեծ խորհրդանիշ է. ան իր մահով յաջողեցաւ իր պատգամը հասցնել թուրքիոյ հանրային կարծիքին»:

Ներկաները ծափողջոյններով գնահատեցին Վ. Զրթըրեանի ներկայացումը, որմէ ետք, տեղի ունեցաւ հարցում-պատասխան:

Mike's photos

Զեռնարկի աւարտին Անահիտ Պալեան քաջալերեց, որ այս գիրքը տարածուի ամենուրեք, մասնաւորաբար օտար չըջանակներու մօտ, նկատի ունենալով որ աւան կը հանդիսանայ հիասքանչ քարոզչութիւն մը՝ ներկայացնելով համար անոցն ձայակաւան շարքի իրավիճակը՝ պատմութեան հին օրերէն մինչեւ այսօր:

Ապա ան Համագգային Հայ Կրթական եւ Մշակութային Միութեան «Սանահին» մասնաճիւղի վարչութեան անունով յարգանքի ու չորհակալական խօսքը ուղղեց դոկտ. Վիգէն Չըթըրեանին, որ հիանալի կերպով ներկայացուց «OPEN WOUNDS: Armenians, Turks and a Century of Genocide» գիրքը, եւ իր այժմէական նիւթով գրաւեց բոլորին ուշադրութիւնը: Անիւր չորհակալութիւնները յաջորդաբար փոխանցեց Հայ Դատի Յանձնախումբի ընկերներուն, որոնք իրենց անսակարկ մասնակցութիւնը բերին դոկտ. Չըթըրեանի ձեռնարկներու շարքին յաջողութեան՝ Université de Montréal-էն ներս, Մոնթրէալի եւ Թորոնթոյի Հայ կեդրոններէն ներս եւ University of Toronto-ի մէջ: Շնորհակալութիւններ ուղղուեցան նաեւ Սուրբ Յակոբ Ագգային Վարժարանի Բաստրմաճեան երկրորդականի ավարտական դասարանի աշակերտուհիներուն՝ Միրիւմ Թովմասեանին, Թալին Տօնոյեանին, Թատարա Պետրոսի եւ Սեւան Տօնապետեանին, այս գրական ձեռնարկին իրենց մասնակցութիւնը բերած ըլլալուն, եւ զրաւէր Հանրութեան, որ իր ներկայութեամբ եւ Հայ մշակոյթի ու Հայ Դատի նկատմամբ իր ունեցած հետաքրքրութեամբ կու գայ ու կը քաջալերէ Հայ արժէքները:

Հաղորդավարի փակման խօսքէն ետք տեղի ունեցան շնորհաւորութիւններ, հիւրասիրութիւն եւ գիրքերու մակագրում հեղինակին կողմէ:

«Սանահին» մասնաճիւղի վարչութիւն

Հայոց... Սկիզբը էջ 4

մը եւ ցեղասպանութեան յանցագործութեան կ'անխաղաղեցուն», թէ՛նք կառավարութիւնը ձեւաւորած երկու կուսակցութիւններն էլ՝ ՀՀԿ-ն ու ՀՅԴ-ն, իրենց առանձինքնախընտրական ծրագրերում խօսել են աւելի մասին: ՀՀԿ-ի նախընտրական ծրագիրը ասում է. «չարունակուելու են ջանքերը ցեղասպանութեան յանցագործութիւնները կանխարգելման ու դատապարտման, ինչպէս նաեւ դրանց հետեւանքների վերացմանն առնչուող խնդիրները միջազգային հանրութեան օրակարգում պահելու համար»: Իսկ ՀՅԴ-ը նախընտրական ծրագիրը՝ «ՀՀ արտաքին քաղաքականութեան օրակարգի անքակտելի մաս դարձնել Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման եւ փոխհատուցման հարցերը»:

Աւելայ են տարբեր նախաձեռնություններ հատուցման խնդրի եւ ուսումնասիրություններ կատարելու, եւ՝ ինչ-որ գործընթացներ սկսելու ուղղութեամբ: Կենսական է դարձել, այդ ուղղութեամբ բոլոր աշխատանքների համադրումը եւ կոնկրէտ քայլեր ձեռնարկելը: Պէտք է արձանագրել, որ հատուցման հարցը միայն իրաւական գործընթաց չի ենթադրում: Այն ունի նաեւ քաղաքական երես. քաղաքական եւ այլ աշխատանքներով անհրաժեշտ է հատուցման հարցը դարձնել միջազգային հանրութեան օրակարգի նիւթ, սկսելով նրանից, թէ՛ ինչ ենք հասկանում թուրքիայի կողմից Յեղապականութեան ճանաչում ասելով: Այն կը ներառի նաեւ թուրքիայի կողմից իր պատասխանատուութեան ճանաչում:

Հատուցման ուղղութիւնամբ կարեւոր քայլ կը լինի, պէտք է լինի, Հայաստանի Հանրապետութեան կողմից 2009 թուականի հոկտեմբերի 10-ի Հայաստան-Թուրքիա սահմանադրութիւններէջ Հայաստանի ստորագրութեան յետ կանչելը, ինչպէս նաեւ 2019 թուականի մայիսի 28-ին, պետական մակարդակով նշուող 1919 թուականի մայիսի 28-ի՝ Միացեալ Հայաստանի հռչակման 100-ամեակի նշումը:

Յեղասպանութիւնների կանխարգելման ամենաազդու միջոցը՝ Յեղասպանութիւնը դորձած պետութիւններին համապատասխան պատիժի ենթարկելն է։ Սա, նաեւ միջազգային հանրութեան պատասխանատուութիւնն է, իսկ միջազգային հանրութեան օրակարգին այն մաս դարձնելը՝ մեր՝ հայութեան պարտականութիւնն է։

«Եթէ կրնաս՝ բարձրացիր... եւ քեզի հետ ուրիշներն եթէ կրնաս՝ բարձրացո՛ւր...»

Հ.Մ.Ը.Մ-ի Լաւալի վարչութիւնը կազմակերպեց երկօրեայ դաշտահանդէս մը Շաբաթ եւ Կիրակի, 26 եւ 27 Օգոստոս 2017-ին, Լաւալի Հայ կեդրոնի պարտէզէն ներս:

Դաշտահանդէսին նպատակն էր թէկուզ քանի մը ժամով դուրս բերել մեր հայորդիները իրենց սովորական առօրեայէն, հայաբոյր ու հաճելի մթնոլորտով հրաժեշտ տալ ամրան ու բարձր տրամադրութեամբ դիմաւորել Աշունը:

Աւանդական դաշտահանդէսին պաշտօնական բացումը կատարեցին Լաւալի Հ.Մ.Ը.Մ.-ի գալլիկներն ու արծուիկները, որոնք «Մեծ կանչ»ի արարողութեամբ բարի գալուստ մաղթեցին ներկաներուն: Պատրաստուած էին մանկական զանազան խաղեր, զետեղուած էր անուշեղէնի տաղաւար, որմէ ներկաները ճաշակեցին մեր հայ տիկիներուն պատրաստած համեղ քաղցրեղէնները, նաեւ կը գտնուէր Համազգայինի գիրքերու տաղաւարը, ուր զանազան գիրքեր կը վաճառուէին մատչելի գիներով:

Դաշտահանդէսի երկու օրերուն ընթացքին վայելեցինք քաղաքական զանազան մակարդակի երեսփոխաններու եւ Ազգային ժողովի անդամներու ներկայութիւնը. այսպէս՝ Շաբաթ օր ներկայ եղան տիկ. Նւա Նասիֆը՝ զանազան խորհրդարանի երեսփոխան, տիար Սաուլ Բօթօն՝ նահանգային երեսփոխան, տիկ. Ալին Տիպը

եւ տիար Ռէյ խալիլը՝ Լաւալի քաղաքապետարանի ներկայացուցիչները:

Կիրակի օրուան մեր այցելուներն էին՝ տիար Ֆայսալ Ալ-Սուրին՝ զանազան խորհրդարանի երեսփոխանն ու տիար Կիւ Ուէյլէթ՝ նահանգային երեսփոխանը:

Վերոյիշեալ պետական անձնաւորութիւնները մեծ հաճոյքով մասնակից եղան գալլիկներու կատարած բացման ու փակման «Մեծ կանչ»ի զոյգ արարողութիւններուն, երգերուն եւ կանչերուն:

Ինչպէս նաեւ դաշտահանդէսին ներկայ եղան՝ Գերաշնորհ Տէր Խաժակ Արք. Յակոբեանը, Հ.Մ.Ը.Մ.-ի Կեդրոնական վարչութեան անդամ եղբ. Մոսիկ Թօփուզեանը, Հ.Մ.Ը.Մ.-ի Շրջանային վարչութեան ատենապետուհի քոյր Լէոնի Սարմազեանը, Շրջանային Սկաուտ խորհուրդը եւ ատենապետ եղբայր եւ բարերար տէր եւ տիկ. Բիւզանդ Լախոյեաները, որոնք իրենց ներկայութեամբ առաւել եւս եռանդ ներշնչեցին գալլիկներուն եւ արծուիկներուն:

Դաշտահանդէսը շարունակուեցաւ սիրուած երգիչ Գօգօ Թիւթիւնճեանի ազգային ու յեղափոխական երգերով: Ապա աւարտին տեղի ունեցաւ ճատրակի ախոյեաններու մետալաբաշխում, որուն յաջորդեց վիճակահանութիւն, որուն մեծագոյն նուէրն էր Հայաստանի երթ ու դարձի տոմսը:

Մոնթրէալի Համալսարանին մէջ Գերկայացուեցաւ «Open Wounds: Armenians, Turks and a Century of Genocide» գիրքը

Երեքշաբթի, 5 Սեպտեմբերին Մոնթրէալի Համալսարանի Հայ Ուսանողներու Միութեան (AÉAUM- Association des Étudiants Arméniens à l'Université de Montréal) հրաւերով եւ համագործակցութեամբ Հայ Դատի Գանատայի Յանձնախումբին եւ Համազգային Մշակութային Միութեան, ղուտ. Վիգէն Ջըթրեան ներկայացուց իր գիրքը՝ «Open Wounds: Armenians, Turks and a Century of Genocide»-ը համալսարանէն ներս: Ուսանողները մեծ հետաքրքրութեամբ հետեւեցան ներկայացման եւ բազմաթիւ հարցումներ ուղղեցին հեղինակին:

 HAIG AFARIAN Cell : 514.862-6779 Bur : 514.360.3000 ext 1234 haig.afarian@gmail.com effectuée par MALES ARCHITECTES-HYPOTHÈCAIRES Charisma FINANCE 3310 100e Avenue, bureau 350, Laval Québec H7T 0J7 • FAX: 514.313.5718	Groupe Sutton - Performer Inc. 123 Place Frontenac Pointe-Claire, QC H9R 4Z7 ALBERT ARKILANIAN Courtier immobilier résidentiel Residential Real Estate Broker aarkilanian@sutton.com Cell: 514.962.8822 Bur: 514.426.9595 Fax: 514.426.9596 *certaines conditions s'appliquent	NISSAN GABRIEL VÉHICULES D'OCCASION CERTIFIÉS HONDA GABRIEL Kevork Asadourian Directeur des ventes - usagé Sales Manager - Pre-Owned kasadourian@gabriel.ca 7000, Henri-Bourassa E., Anjou (QC), H1G 6C4 Tél : 514 327-7777, Cell: 514 318-4115, Téléc. : 514 327-7967 www.nissangabriel.com • www.hondagabriel.com
École De Conduite AZIG Driving School Tel: 514-336-1110 Moniteur-Instructeur AUTOECOLEAZIG@HOTMAIL.COM 1400, rue Sauvé O, Montréal, QC H4N 1C5, Suite 1438 Centre Adonis II	 Personal & Corporate Tax Returns Financial Statements Bookkeeping Business Plan NATALIE SKAFF, CPA, CGA Comptable Professionnelle Agréée Chartered Professional Accountant nat.skaff@gmail.com Tel. (514) 963 3363 2866 Rue De Chamonix Saint-Laurent, Québec H4R 3B7 Services available in Armenian, Arabic, English and French	BRING YOUR OWN WINE NAZARETH CLASSIC GRILL 550 Curé Labelle, suite 17, Ste-Rose, QC H7L 4V6 Tel: 450.937.4064 Email: resto.nazareth@hotmail.com
SAMUEL TOPALIAN 450 682-1644 AUTO SAMSON MÉCANIQUE GÉNÉRALE - REMORQUAGE SERVICE DE PNEUS MISE AU POINT 4700 BOUL. SAMSON, CHOMEDEY LAVAL, QC.	 ՀԱՅԿ ԽԱՐԹՈՒՆԻԱՆ Hayk Hartounian Courtier immobilier résidentiel Residential Real Estate Broker C 514.574.6162 B 514.333.3000	NETTOYEUR MARIE-CLAIRE CUEILLETTE ET LIVRAISON GRATUITE À DOMICILE ET AU BUREAU (MONTRÉAL ET LAVAL) 2535 de Salaberry, Montréal Tél: 514.334.7830

Լոյս տեսաւ Գախարար Հրանուշ Յակոբեանի «Հայկական Սփիւոքը յարափոփոխ աշխարհում» 652 էջոոց ծաւալուն գիրքը

Հայկական սփիւռքագիտութիւնը համալրուեց վաղուց սպասուող աշխատութեամբ. Լոյս տեսաւ Հրա–նուշ Յակոբեանի «Հայկական Սփիւռքը յարափոփոխ աշխարհում» (Ե., Հեղ. հրատ., 2017 — 652 էջ) ծաւալուն գիրքը՝ իր առաջադրած հիմնախնդիրների եւ դրանց լուծումների լրջութեամբ ու արդիականութեամբ։

Առաջին տպաւորութիւնը, որ ստանում ես գիրքն ընթերցելիս, այդ հայկական Սփիւռքի ամբողջական, լիաթոք շնչող օրկանիզմի վերաբերեալ պատկերացումն է, աշխարհասփիւռ մի ազգի, որն իր պատմական անց–եալով ու յարատեւած կրանքով, մշակոյթով ու բարքե–րով, իր տեսակը պահպանելու անհււստալի ճիգերով ու հաւատով, տարակուսանքներով ու բերկրանքներով, վաղնջական ժամանակներից ի վեր իր հայրենիքի սահ–մաններում չտեղաւորուող հանրութեան մասին պատ–կերացումը։ Այս ամէնը ամենաընդհանուրն է, որ կա–րող ենք ասել հայկական Սփիւռքի մասին, որը պէտք է ճանաչել, խորամուխ լինել նրա խնդիրներին, ծանօթա–նալ նրան ի մօտոյ եւ դրանից բխող եզրակացութիւն–ներում մնալով ճշմարտութեան անդրդուելի սահման–ներում։ Կարելի է կարծել, որ հեղինակը՝ անառարկելիօ–րէն քաջատեղեակ իր ուսումնասիրութեան առարկային, Սփիւռքը եւ նրա էական խնդիրները վերհանելու իր զարմանալի կարելիութիւններով իրօք, մնացել է այդ ճշմարտութեանը հաւատարիմ։ Աշխատութեան մէջ առաջադրւում են վիթխարի բազմութեամբ հիմնահար–ցեր, բազմաբնոյթ ու բազմակիճիւ խնդիրներ, որոնք բնութագրում են Սփիւռքի եւ ընդհանրական եւ որո–շակիօրէն կոնկրետ կեանքն ու պատկերը այս իրօք յա–րափոփոխ աշխարհում։

Իր աշխատութեան առջեւ դրուած նպատակների ու խնդիրների վերաբերեալ զուսպ եւ միաժամանակ տարողունակ նախաբանից յետոյ, հեղինակը մեկնում է վերոյիշյալ ճանաչողական ակունքներից՝ առաջին գլուխը նուիրելով Սփիւռքի պատմութեան եւ արդի բնութագրին։ Այստեղ, եւ առաջ ընկնելով ասենք՝ նաեւ հետագայ շարադրանքում Սփիւռքը բացայայտւում եւ ներկայացւում է ոչ թէ որպէս մի ինքնաբաւ երեւոյթ՝ ամփոփուած որեւէ երկրի կամ երկրների ու աշխարհա–մասերի սահմաններում, այլ հայրենիքի, նրա ցեղաս–պանուած անցեալի, ապա անկախ պետականութեան, Արցախի ու նրա խնդիրների հետ ունեցած բազմածալ կապերով ու յարաբերութիւններով։ Սկզբից իսկ ծանօ–թանում ենք հեղինակային իւրայատուկ ոճին՝ տեսա–կան ձեւակերպումներին զուգահեռ եւ դրանց յծորդ–ուած՝ Սփիւռքի արդիական եւ իրական խնդիրների քննարկումը՝ Սփիւռքի գոյացման պատմական պատ–ճառների ու պայմանների ուրուագծումներից մինչեւ միջազգային սփիւռքագիտութեան դրոյթների գնահա–տում՝ հայ սփիւռքագիտութեան տարածքներում, վեր–ջինիս իւրացատուկ չափանիշների վերհանում։ Վերջին–ներս լրացւում են հեղինակի հիմնաւոր դիտարկումնե–րով՝ Սփիւռք–ասպնջական երկիր, Սփիւռք–ազգային պետութիւն, Սփիւռքի անդրազգային յատկանիշներ ընդգրկումներով։ Այս հիմնահարցերում ի յայտ է բեր–ւում մի շատ կարեւոր օրինաչափութիւն՝ առհասարակ սփիւռքների ձուլման եւ միւս կողմից, դրանց ինքնա–գիտակցութեան եւ ինքնակազմակերպման՝ միմիանց հակակշռող անդադար գործընթացները։

Աշխատութեան մէջ առաջնահերթ նշանակութիւն է տրուած հայրենիք–Սփիւռք կապերի ու յարաբերու–թիւնների խորացմանը․ դրանք յենւում են Սփիւռքի իրողութիւնների ու փոխակերպումների, հայկական հա–մայնքների առանձնայատկութիւնների յստակ բնորո–շումների վրայ։ Այս իմաստով առանցքային տեղ է գրաւում համայնքների իրաւական տարաբնոյթ կար–գավիճակների բնութագիրը՝ պայմանաւորուած բնա–կութեան երկրի օրէնսդրութեամբ, որպիսիք են ազգա–յին–կրօնական համայնք, ազգային փոքրամասնու–թիւն, հասարակական կազմակերպութիւն եւ այլ տա–րակարգումները։ Այս տարբերութիւնների ընդհանուր յենքի վրայ գրքում ի յայտ են բերւում Սփիւռքի կա–ռոյցների (833 համայնք, 30 հազար կազմակերպու–թիւններ) բազմատեսակ բնութագրերը, դրանց տեսակ–ներն ու գործունէութեան իւրայատկութիւնները, որոնք առնչւում են արդէն ընդհանուր, համահայկական կա–ռոյցների ռազմավարական դերակատարութեանը՝ ազ–գային ինքնութեան պահպանման եւ հայրենիքի հետ կապերի խորացման ասպարէզում։ Այս կերպ աշխատու–թեան էջերում եւ միշտ՝ շարժման մէջ, ըստ արժանեոյն գնահատուում են Հայաստանեայց Առաքելական եկեղե–ցին, դպրոցների, հայագիտական կենտրոնների, ազգա–յին կուսակցութիւնների, մշակութային, իրազեկման եւ մասնագիտական կառոյցների մեծածաւալ գործունէու–թիւնը ազգապահպանութեան խնդիրների անեզր սահ–

մաններում։ Հեղինակային ոճի միասնականութիւնը աշխատութեան մէջ երբեմն ընդմիջարկւում է գիտա–կան հիմնաւոր առարկութիւններով ու գիտողութիւն–ներով՝ ընդհուպ մինչեւ մտածուած գործնական առա–ջարկները։ Սփիւռքի հիմնախնդիրների քննարկման յենքի վրայ Հ. Յակոբեանը ճշդում է կարծրանալու փտանգ պարունակող որոշ եզրոյթներ՝ ոչ թէ հայկական սփիւռքներ, այլ անուանումներ՝ ըստ համայնքների տեղային կառուցուածքների, ինչպէս՝ Ռուսաստանի հայկական համայնք, ԱՄՆ–ի հայկական համայնք եւ այլն։ Կամ՝ պէտք է ձերբազատուել տակաւին չըջանա–ռող «գաղութ» հասկացութիւնից՝ իրաւացի այն առարկութեամբ, որ Սփիւռքի «համայնքների հիմնա–կան մասում արդէն չորրորդ, հինգերորդ սերունդն է ծնւում, եւ նրանց գաղթական կոչելն այդքան էլ ճիշդ չէ» (էջ 65)։

Հեղինակը շարունակ իր մտահոգութիւնների կենտրոնում է պահում Սփիւռքի հիմնախնդիրները եւ որոնց լուծմանն էլ ուղղուած է այս աշխատութեան ազնիւ նպատակներից մէկը։ Ըստ նրա համոզմունքի, այդպիսի լուծումները պայմանաւորուած են ե՛ւ արտա–քին, ե՛ւ ներքին հանգամանքներով, որոնց մէջ ընդ–հանրական նշանակութիւն ունեն Հայաստանի տնտե–սական զօրացումը, ցեղասպանութեան ճանաչման, դա–տապարտման եւ հետեւանքների վերացման առաջնա–հերթութիւնները։ Համազգային այս հիմնախնդիրներին շաղկապուած՝ հեղինակը քննարկում է զուտ Սփիւռքի խնդիրները, ինչպէս «դասական» Սփիւռքի եւ Հայաս–տանից մեկնածոների միջեւ գործակցութեան հաստատ–ման, վերջիններիս համայնքային կեանքում ընդգրկե–լու, խառնամուսնութիւններից հոլմածեծ հայ ընտանի–քի պահպանութեան, երեխաների ինքնութեան եւ դպրոցի առջեւ ծառացած դժուարութիւնները, բուն իսկ Սփիւռքի ապակենտրոնացած կացութիւնը եւ այլն։ Այս ամէնը, յիրաւի, մարտահրաւէրներ են, որոնց յաջող լու–ծումներից են կախուած Սփիւռքի գոյատեւման երաշ–խիքները։ Հեղինակը համոզում է, որ այսուհանդերձ, կան այդ երաշխիքների առարկայացումները, որոնց հիմքում ընկած են համախմբմանն ուղղուած համազ–գային ջանքերը եւ հայաստանակենտրոն գործունէու–թիւնը ե՛ւ Սփիւռքում, ե՛ւ հայրենիքում։ Կապուած վե–րոյիշեալին՝ որոշակիութեան եւ ընդհանրացնող որակ–ներ ունեն աշխատութեան այն հատուածները, որոնք վերաբերում են Սփիւռքի առանձին համայնքներին՝ ըստ առանձին աշխարհամասերի եւ առանձին երկրնե–րի։ Փաստական հարուստ տուեալներով եւ դրանց իմաստաւորմամբ աշխատութեան մէջ վերարտադրւում են համայնքների կարգավիճակներում չըջնառուող կառոյցների ու կազմակերպութիւնների գործունէու–թեան իրական պատկերները, հայերի ներդրումները ըն–դունող երկրի մտաւոր եւ մշակութային կեանքում եւ այլն։ Այս եւ յարակից հարցերը հեղինակը բացայայ–տում է իրենց հետագայ զարգացումներում՝ մշտապէս վկայակոչելով փաստը, այդ թուում է եւ քիչ յայտնի փաստը եւ իրողութիւններ, որոնց վրայ էլ յենւում է համահայկական մասնագիտական կառոյցների, կենտ–րոնների ու մամուլի գործառույթների վերաբերեալ հմտալի քննական տեսութիւնը։ Սփիւռքահայ հանրա–յին ու ազգային կեանքի առաւել համոզիչ վերարտադ–րութեան նպատակով հեղինակը նաեւ զուգահեռներ է անցկացնում այլազգի սփիւռքների կառոյցների հետ, ինչը տեսնում ենք հրէական, յունական, թուրքական, իռլանտական իրազեկող եւ լոպպիստական կառոյցների հեղինակային համադրման դէպքում՝ նկատի առնելով զուգահեռներից բխող ճանաչողական որակները ազ–գային խնդիրների լուծման ճանապարհին։

Սփիւռքին ուղղուած մարտահրաւէրների խորքա–յին ուսումնասիրութիւնը հեղինակին մղում է ոչ միայն ձեւակերպել դրանց առանձնայատկութիւնները, այլեւ դրանց յաղթահարման ուղիների ու միջոցների վերա–բերեալ անել գործնական առաջարկներ, որով աշխա–տութիւնը ստանում է ուղենշային ծրագրային բովան–դակութիւն։ Այսպէս, համայնքների կազմակերպման ոլորտում յատկապէս արժէքաւոր են Հ. Յակոբեանի դրոյթները՝ ուղղուած Սփիւռքի կառուցուածքային զարգացմանը, համախմբմանը եւ մարտավարութեան մշակմանը։ Այդպիսիք են Հայաստան–Սփիւռք համա–ժողովների կարեւորումը, հին ու նոր սփիւռքների սեր–տաճման որոշակի կառուցակարգերի մշակումը, Հայաս–տանի եւ Սփիւռքի տեղեկատուական եւ գիտական կենտրոնների համախմբումը՝ համայնքների պատմամ–շակութային արժէքների բովանդակաւորման ու ժո–ղովրդականացման նպատակով, Հայաստանի ուղղոր–դող նշանակութեան մշակումը, խոչոր համայնքներում համակարգող մարմինների ստեղծումը եւ այլն։ Հեղի–

նակի այս յղացումների շարքը՝ այնքան կարեւոր Սփիւռքի կենսապահովման պահանջների համար, կա–րելի էր շարունակել, բայց բաւարարուենք այսքանով եւ այստեղ ընդգծենք, թէ որչափ մեծ նշանակութիւն է տալիս հեղինակը մայր երկրին՝ իբրեւ այդ կենսապա–հովման ամենահզոր պատուարի։

Աշխատութեան մէջ լայն յենքով ներկայացուած են Սփիւռքի թանգարաններն ու գրադարանները եւ աննախընթաց մեծ ծաւալներով արժէքաւորուած՝ տասնեակ այդպիսի մշակութային օճախներ, իրենց պատմական ու կրօնական հաւաքածուներով, ոչ սակաւ դէպքերում եղակի եւ անկրկնելի՝ ձեռագրերից մինչեւ դրամներ, մանրանկարներից մինչեւ կերպարուեստի հին եւ ժամանակակից գոհարներ եւ այլն։ Այս իմաստով դարձեալ գործնական հնչեղութիւն ունեն հեղինակի առաջարկները՝ հայկական եւ օտար թանգարանների ամփոփած հոգեւոր գանձերը հետազօտելու եւ միջազ–գային հանրութեանը ճանաչեցնել տալու ուղղու–թեամբ։ Այս առումով հեղինակն անդրադառնում է հայագիտական կենտրոնների գործունէութեան համազ–գային ընդգրկումների կարեւորութեանը՝ ուշադրու–թեան կենտրոնում պահելով նաեւ հայերի եւ այլ ազգե–րի միջեւ հոգեւոր կապերի ամրապնդմանը։ Սփիւռքա–հայ մամուլին արուած ընդարձակ անդրադարձներում եւս Հ. Յակոբեանին յաջողուել է ցոյց տալ միասնական գործողութիւնների ուղղութիւնները, ազգանպաստ իրազեկման առաջնահերթ նշանակութիւնը՝ նորօրեայ բարձր տեխնոլոկիաների կիրաւմամբ։

Աշխատութեան երկրորդ գլխում քննարկւում է Հայաստանի եւ Սփիւռքի առջեւ ներկայիս ծառացած մարտահրաւէրները հիմնահարցը, որտեղ հեղինակի պատկերացումներն ու մտահոգութիւնները ստանում են ամբողջական տեսք, որչափով այդ մարտահրաւէր–ները սերտորէն աղբւրւում են մէկը միւսին՝ արդէն իսկ պայմանաւորուած միմիանցով։ Հեղինակը ձեւակեր–պում է դրանց լուծումների առաջնահերթութիւնները՝ կապուած Հայաստանի պետական կառավարման համա–կարգի զարգացման, քաղաքական ու տնտեսական բնոյթի խոչընդոտների յաղթահարման, արտագաղթի դէմ արդիւնաւէտ միջոցների կիրառման, քաղաքացիա–կան հասարակութեան աթթիւացման, Սփիւռքի ներուժն օգտագործելու եւ այլնի հետ։ Համահայկական դիմա–կայութիւնների մէջ հեղինակը կարեւորում է նաեւ թուրք–ատրպէյճանական մարտնչող քաղաքականու–թեան մերկացումը ի հակալէիւ այդ քաղաքականու–թեան հետամտած՝ բանակցային գործընթացի ձախող–ման եւ տարածաշրջանային ապակայունացման։ Հեղի–նակն ուշադրութիւն է հրաւիրում հայկական իրողու–թիւնների վրայ ներազդող նոր երեւոյթների վրայ, այն բանին, որ նորայայտ մարտահրաւէրները պահանջում են նոր մօտեցումներ եւ որ բազմաբեւեռ դարձած աշ–խարհը նոր կնճիռներ է յարուցում սփիւռքահայ կեան–քի անհանգիստ մակերեսին՝ խորքերում պահելով առա–ւել ահագնացող փտանգներ։ Այդպիսիք, ինչպէս ցոյց է տալիս հեղինակը, ի յայտ են գալիս Սփիւռքի ներքին տեղաշարժերի, տարանջատումների եւ այլնի ձեւով, որոնց միանում է մէկ այլ անխուսափելի դժուարութիւն՝ ընդունող երկրի եւ Հայաստանի տնտեսական ու քա–ղաքական շահերի անհամապատասխանութիւնը եւ այս պայմաններում՝ Հայաստանի եւ Սփիւռքի ճիշդ կողմ–նորոշուելու խնդիրը։ Հեղինակի մօտեցումները առաւել որոշակի են դառնում, երբ նա կանգ է առնում առան–ձին երկրների համայնքների իւրայատկութիւնների վրայ։ Այս տեսակէտից համակողմանի քննութեան են առնուած հայկական համայնքի իրողութիւնները Թուրքիայում, ցեղասպանութեան ճանաչման հարցում թուրքական ժխտողականութիւնը, որի դէմ անգլիշում պայքարը գրքում իրաւամբ ձեւակերպւում է որպէս հայութեանը միաւորող գործօն։ Այստեղ նշւում են դի–մակայութեան առաջնային ասպարէզները՝ կրթական (հայկական դպրոցների թուաքանակի նուագումը Սթանպուլում), լեզուի եւ խառնամուսնութիւնների տագնապայարոյց վիճակը, Կ. Պոլսի հայոց պատրիար–քութեան անգլուխ կացութեան յարատեւումը, բունի մահմետականացած հայերի խնդիրը։ Աշխատութեան մէջ բացայայտւում են ոչ միայն նոր տեսքով փոխա–կերպուած պատմական կամ աւանդական, այլեւ իրա–ւական բնոյթի մարտահրաւէրներ՝ յատկապէս հայու–թեան պատմամշակութային ժառանգութեան իրաւա–կան կարգաւորումների ասպարէզում։ Հայկական ու–նեցուածքի եւ գոյքի ժառանգութեան հիմնախնդիրնե–

Ծար. էջ 9

Խառատեան Ա. ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ

ՆՈՒՍՍԱՒՈՐԻՉ

ԿԵՂԵՑԻՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 11
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ
OCTOBER / OCTOBRE
YEAR / ANNÉE 1
NO.11 2017

ԱՌԱՋՆՈՐԴԻ
ԽՕՍՄ

ՄՇԱԿՈՅԹԻ ԱՄԻՍ

ԽԱԶԻ ԳԻԻՏԻ ՏՕՆԸ

ԲԱԲԳԵՆ ԱՐԵՇԴԻՍԿՈՊՈՍ
Առաջնորդ՝
Գանատայի Հայոց Թեմի

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ ԱՄԻՍ... ՄՇԱԿՈՅԹԻ ԱՄԻՍ

Հոկտեմբերը թարգմանիչ վարդապետներուն յիշատակութեան ամիսն է: Պիտի ոգեկոչենք անմեղ յիշատակը խումբ մը աստուածաբեալ ու հայրենապաշտ նուիրեալներու՝ Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի, Եղիշէ Պատմիչի, Մովսէս Քերթոզի, Դաւիթ Անյաղթ Փիլիսոփայի, Գրիգոր Նարեկացիի եւ Ներսէս Կլայեցիի, որոնք մեր աստուածատուր տառերու հնարիչներն են եւ Աստուածաշունչի թարգմանութեան երախտաւոր հեղինակները:

Հայ ազգը, որպէս մշակոյթ ու քաղաքակրթութիւն կերտող ազգ, ունի իր իւրայատուկ, յատկանշական եւ նշանակալից պատմական անկիւնադարձներն ու իրագործումները, որոնցմէ գլխաւորներէն է հայ գիրերու գիտը:

ԳԻՐԵՐՈՒ ԳԻՐՏ... բառեր, որոնցմով անպայմանօրէն իւրաքանչիւր հայու մտքի պատշաճօրէն վրայ կը պատկերանան երեք անգուգական դէմքեր՝ Վաղարշապատի Վեհափառ Սահակ Հայրապետը, Մեսրոպ Մաշտոցը եւ անոնց կողքին Վռամշապուհ թագաւորը, որոնք իրենց կամքերու միութեամբ մտածեցին իրագործել այնպիսի սրբազան ծրագիր մը, որով պիտի ապրէր հայը յաւերժօրէն: Աստուած հայերէն պիտի խօսէր մեր ժողովուրդին հետ: Հայ ժողովուրդի անունը պիտի արձանագրուէր աշխարհի պատմութեան գրատախտակին վրայ:

Մեսրոպ Մաշտոցի, Սահակ Հայրապետի եւ թարգմանչաց սերունդի վաստակը մեծ է ու յաւերժական: Անոնք հայ տառերու ստեղծումով ոչ միայն դարձան հիմնադիրները հայ գրականութեան, այլ նաեւ եղան հիմնադիրները հայկական վարժարաններու, եղան մեծագոյն ուսուցիչները, քարոզիչները, կրօնի եւ գիտութեան առաջնորդները, դաստիարակները եւ լուսաւորիչը ազգերու:

Այսօր ուր են անոնք, կ'ապրին մեր կեանքին մէջ, կ'ապրին իւրնաքանչիւր հայ աշակերտի կեանքին մէջ:

Այսօր եթէ կ'ուզենք մեր յարգանքի տուրքը մատուցել, խոնարհիլ իրենց սրբազան գործին առջեւ, պէտք է փնտռենք զանոնք, ճանչնանք ու հարստանանք անոնցմով որպէս անոնց անուան եւ արեան ժառանգորդները: Անոնք մեզի համար պէտք է դադրին յիշատակ, անուն եւ հպարտանալու առիթ ըլլալէ. մեզի համար պէտք է դառնան փնտռողութիւն, ընթերցումի եւ ճանաչումի առիթ, որպէսզի կարենանք վերապրեցնել զանոնք մեր կեանքին մէջ, մեր գրասեղաններուն առջեւ, մեր ընտանեկան յարկերէն ներս եւ ամէն տեղ: Եկէք, անգամ մը եւս ուխտենք դառնալ հայ գիրի ու հայ գիրքի բարեկամները, հայ գիրի ու մշակոյթի ծառաներն ու սպասաւորները:

Ասոնցմով է, որ մեր ինքնութիւնը կը պահենք, ասոնցմով է, որ կը շարունակենք ապրիլ յաւերժօրէն եւ հայօրէն:

Այս է ուղին ԹԱՐԳՄԱՆԻԶՆԵՐՈՒՆ... Այս է ուղին ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ... Այս է ուղին մեր ՅԱՐԵՐԺՈՒԹԵԱՆ:

Կ ո ս տ ա ն դ ի ա ն ո ս
կայսեր մայրը՝ Հեղինէն, շատ բարեպաշտ կին էր, Աստուած ալ անոր մեծ պատուի արժանացուց: Օր մը տեսիլքի ձեւով Աստուած յայտնուեցաւ անոր եւ ըսաւ.

«Գնա՛, գտի՛ր Քրիստոսի խաչափայտը եւ այդ վայրին մէջ տաճար կառուցէ:

Այդ օրերուն Երուսաղէմ կ'ապրէր Յուդա անունով հրեայ մը: Անոր օգնութեամբ կայսրուհին բարձրացաւ Գողգոթա, ուր խաչուած էր Աստուածորդին: Գողգոթան այդ ժամանակ մոռցուած վայր մըն էր եւ աղբանոցի վերածուած:

Աստուածային նախախնամութեամբ թագուհին երեք խաչափայտերը կը գտնէ: Երուսաղէմի Մակարիոս Պատրիարքը Աստուծմէ նշան մը կը խնդրէ գիտնալու, թէ ո՞րն է Քրիստոսի խաչափայտը: Այդ նշանը անմիջապէս կը տրուի: Երբ խաչերէն մէկը հիւանդոտ կնոջ մը կը մօտեցնեն, ան իսկոյն կ'առողջանայ: Այնուհետեւ, մահացած պատանի մը կը կենդանանայ նոյն խաչին գորութեամբ: Այսպիսով կ'իմանան, թէ ո՞րն է Փրկչին իսկական խաչափայտը: Այս բոլորին ակնատես ըլլալով շատ մը հրեաներ դարձի կու գան եւ քրիստոնեայ կը դառնան: Հեղինէ թագուհին Գողգոթայի վրայ Սուրբ Յարութեան տաճարը կը կառուցէ եւ խաչը այնտեղ կը բարձրացնէ՝ ի տես ժողովուրդին:

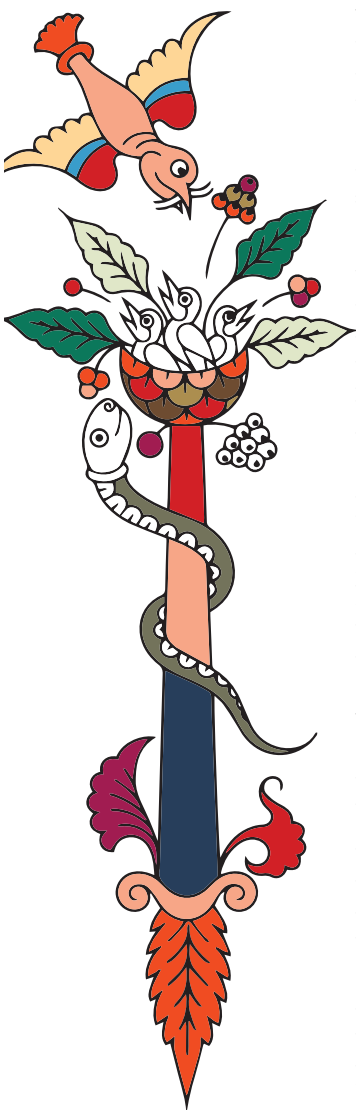
Այս դէպքը յիշատակելու համար մեր եկեղեցին ամէն տարի կը նշէ Քրիստոսի խաչափայտին գտնուելու տօնը, որ կը կոչուի «Տօն խաչի գիտի»:

ՄԻՇՏ ԱՂՕԹԵՆՔ

Հայրաշնորհ պարգէներէն դուն գերազանց, պարգե՛ւդ մեծ, կենարար եւ ազատիչ, ամենագոր Սուրբ Հոգի, դուն որ քու փառակիցիդ՝ մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի սուրբ եկեղեցիին սրբարար աւագանէն մեզի վերստին ծնունդ տուիր՝ իբրեւ Աստուծոյ որդիներ եւ արքայութեան ժառանգորդներ, գոհութեամբ կ'երկրպագենք քեզի եւ կ'աղաչենք, վերստին նորոգէ մեզ այդ կոչումին մէջ եւ մեր մէջ վերստեղծէ՝ աստուածաստեղծ եւ անարատ մեր պատկերը, որ անգոյշ վարքով աղարտեցինք ու եղծեցինք՝ չարին իրապոյրներուն տեղի տալով: Սրբէ՛ մեր միտքը, ո՛վ Տէր, եւ աստուածային պատուիրաններու հնազանդութեան յորդորէ: Վերստին մեր մէջ արծարծէ այն երկնապարգէն իմաստութիւնը, որ բոլոր յաւիտեաններէն առաջ մեզի տալ խոստացած էիր, որպէսզի այդ իմաստութեամբ ճշմարտապէս ճանչնանք Հայրը եւ Որդին եւ Քեզ եւ նոյն իմաստութեամբ մե՛նք փառաւորուինք ու փառաւորենք ամենասուրբ Երրորդութիւնը, յաւիտեանս յաւիտենից:

Ամէն:

ՀՈԳԵԻՈՐ ՄՏՈՐՈՒՄՆԵՐ

ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ

Հայ քրիստոնեայ ըլլալու համար ԲԱԻԱՐԱՐ ԶԷ քրիստոնեայ ծնողներու զաւակ ըլլալ եւ քրիստոնեայ ընտանիքի մէջ աչքերը բանալ: Եկեղեցին ռեւէ անձի ազգային կամ ընկերային խանձարուրը չէ: Հայ ուղղափառ հաւատի կեանքը ապրիլը ծիսական սովորութիւններու հանգրուաններու շարան չէ, որոնցմէ անցնելով կարող ենք քրիստոնեայ դառնալ. օրինակ՝ մկրտուիլ, Ս. Հաղորդութիւն ստանալ, պսակուիլ, ձեռնադրուիլ, մով վատել, խունկ ծխել, մատաղ օրհնել տալ եւ այլն: Բայց, միւս կողմէն, կարելի չէ քրիստոնեայ դառնալ առանց հաւատքի ցոլացումը հանդիսացող խորհուրդներուն եւ խորհուրդները դրսեւորող արտաքին, նիւթեղէն տարրերուն. օրինակ՝ սրբալոյս միւռոնով դրոշմուիլ, Ս. Պատարագի մասունք առնել, տունը օրհնել տալ եւ այլն: Հայ Եկեղեցին մեզ կը հրաւիրէ Աստուծոյ Միածին Որդիին՝ Յիսուս Քրիստոսի վրայ հաստատուած հաւատալից նոր կեանքի մը: Մենք Աստուծոյ մեծ ընտանիքի անդամներն ենք. մէկ ընտանիք, որ կ'ընդգրկէ երկինքն ու երկիրը:

Արդ, պարտաւոր ենք Հայ Եկեղեցւոյ զաւակները ըլլալու մեր կոչումը արժեւորելու, որպէս Սուրբ Հոգիի տաճարները դարձած նորածին արարածներ:

Հայ Եկեղեցիէն դուրս եղող մեր քրիստոնեայ եղբայրներուն եւ քոյրերուն կ'ըսենք. «Որպէս Հայ Եկեղեցւոյ հաւատացեալներ, կը գնահատենք Յիսուսի եւ Աստուածաշունչի հանդէպ ձեր ունեցած նախանձախնդրութիւնը, որ մերն է նաեւ: Սակայն, շարք մը վարդապետութիւններու հանդէպ ձեր ունեցած վերաբերմունքը ձեր մտածողութեան մէջ շփոթ՝ կը յառաջացնէ: Հայ Եկեղեցւոյ արարողութիւնները իմաստագործի, մեքենական շարժումներով եւ աւելորդ սպասներով չեն կատարուիր, այլ՝ կենդանի, աշխոյժ եւ խորիմաստ կեանքի մը ցոլացումն են՝ քրիստոնեան Քրիստոսի մօտ բերելու հրամայականով շեշտաւորուած: Պէտք է անկեղծ սիրով, թէկուզ եւ արդար քննադատութեամբ, մօտենալ Հայ Եկեղեցւոյ եւ հաղորդակցիլ անոր հարուստ եւ հարստացուցիչ ժառանգութեան հետ եւ ըստ այնմ գնահատել Քրիստոսով ապրող եւ Քրիստոսի առաքեալներու քարոզութեամբ ու նահատակութեամբ հիմնուած այս պատմական եւ մշտանորոգ Եկեղեցին»:

ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԽՈՐՏԱԿԵԼԻՆ

Հաւանաբար շատեր լսած են աշխարհահռչակ տեսածապաւէն Թայթանիքին մասին: Անոր պատրաստութեան համար ծախսուած է 200 միլիոն տոլար: Թայթանիք բառին հայերէն հոմանիշն է տիտանականը, որ կը նշանակէ ամեհի, վիթխարի կամ հսկայական:

Թէեւ այս նաւուն ողբերգութիւնը 1912-ին պատահեցաւ, սակայն ամէն մարդ գիտէ անոր մասին, որովհետեւ Ապրիլ 14-ի կէս գիշերին անլուսին երկնակամարին տակ մօտաւորապէս 1500 անձիք Աթլանթեան ովկիանոսի պաղ ջուրերուն մէջ խեղդուեցան:

Ինչու՞ այս սրտաճմլիկ դէպքը այսքան մեծ ազդեցութիւն ունեցած է մարդկութեան վրայ: Շատ մը աղիտալի՜, արկածներ արձանագրուած են աշխարհի պատմութեան էջերուն մէջ, ըլլալ օդային, ըլլալ ծովային կամ ցամաքային: Սակայն Թայթանիք նաւուն ընկղմիլը ամենէն ահռելիներէն մէկն էր, քանի որ անիկա քսաներորդ դարու մեծագոյն նաւն էր: Նաւ մը, որ ծփացող շքեղ պալատ մըն էր իր բոլոր սարգաւորութներով, ճոխութիւններով եւ շինուածքով: Անիկա ուղղակի տիտան մըն էր, ամեհի կառոյց մը, որ կարծես կտոր մը երկինք էր երկրի ջուրերուն վրայ: Ճարտարապետները մեծ վստահութեամբ կըսէին, թէ Աստուած իսկ չի կրնար այս նաւը ընկղմեցնել: Անոր համար զանիկա յորջորջեցին անկործանելի:

Թայթանիքին մէջ մօտաւորապէս 2340 ճամբորդ կար, աշխարհի մեծահարուստներու ամենաընտիր դասակարգի անձնաւորութիւններ շատ սուղ գին վճարեցին այս պատմական ճամբորդութեան մաս կազմելու համար: Անոնք կուզէին ապագային իրենց զաւակներուն եւ թոռներուն պատմել այս եզակի ճամբորդութեան մասին: Կըսուի, թէ այս նաւուն վրայ հաւանաբար մօտ 500 միլիոն տոլար արժող հարստութիւն կար:

Թայթանիքի ձակատագրական գիշերը՝ 14 Ապրիլ 1912-ին, ծովը խաղաղ էր: Թէեւ ջուրի ջերմաչափը սառելու աստիճանին շատ մօտ էր, սակայն նաւուն շքեղ սրահներուն մէջ մարդիկ աներեւակայելի ճոխութիւն եւ գեխութիւն կը վայելէին բախտախաղիսէղաններու, փարթամընթրիքներու եւ պարասրահներու մէջ: Նոյն պահուն սառակոյտերու մասին ազդարարութիւններ կը հաղորդուէին ուրիշ նաւերու կողմէ, սակայն Թայթանիքի գլխաւոր նաւապետը, որ քառասուն տարուան փորձառութիւն ունէր, եւ իր պաշտօնակիցները բնական երեւոյթներ նկատելով կարեւորութիւն չտուին: Անոնց երազն էր ամենաարագ գնացքով հասնիլ Նիւ Եորքի մեծ նաւահանգիստը: Սակայն Թայթանիքը ջուրին տակ գտնուող հսկայական սառակոյտին կողմնակի զարնուեցաւ եւ մեծ ձեռք մը բացուեցաւ անոր աջ կողմը: Նաւուն ճարտարապետը երբ տեսաւ պատահած աղէտը, գիտցաւ, որ նաւը քանի մը ժամէն կրնար ընկղմիլ: Թէեւ ազդարարութիւն տրուեցաւ, սակայն անոնցմէ շատեր թեթեւութեամբ առին զայն, վստահ ըլլալով որ Թայթանիքը անխորտակելի է:

Ուստի անոնք շարունակեցին ուտել, խմել եւ հաճոյալի վայրկեաններ անցընել:

Միայն քսան ազատարար նաւակներ կային, կիներով եւ երեխաներով սկսան լեցուիլ, սակայն անոնց մէջ 10-15 անձիք հագիւ զետեղուած ճամբայ կելլէին, քանի որ մարդիկ դեռ չէին հաւատար, որ նաւը վտանգի մէջ էր եւ կուզէին իրենց շքեղ ճամբորդութիւնը շարունակել:

Հարիւրաւորներ, որոնք հսկայական նաւուն տախտակ-ամածին վրայ ժապի, ծնրադրեցին աղօթելու, որովհետեւ գիտէին, թէ մօտ ատենէն իրենց Ստեղծիչին կողմէ պիտի դիմաւորուէին: Իսկ ուրիշներ դառնութեամբ սկսան զԱստուած անիծել: Հարիւր ժամ ետք, չորս օր ճամբորդելէ ետք, անիկա ընկղմեցաւ իրեն հետ տանելով 1500 հոգի, որոնցմէ շատեր սառեցան Աթլանթեան ջուրերուն մէջ:

Այսօր մեր շքեղ երկրագունդը, որ անխորտակելի կը կարծուէր, Թայթանիքին նման մահացու կերպով վիրաւորուած է ու կը տնքայ...:

Ինչպէս Թայթանիքի ճամբորդները կերուխումով եւ հաճոյամոլութեամբ զբաղած էին, նոյնպէս ալ այսօր բոլորս անգիտակից ենք իրականութեան, շատերս իրարմէ նեղուած ենք, քոյրեր եղբայրներ, հարազատներ իրարու տկարութիւններով ու սխալներով զբաղած ենք: Սակայն մոռցած ենք, թէ մենք իսկապէս որո՞ն պէտք է վստահինք, որպէսզի բարեւանք մեր ընթացքը:

Այսօր կենսքդ կրնայ որեւէ ատեն կանգ առնել եւ յաւիտենապէս բաժնուիս այս աշխարհէն: Մտածէ՛, դուրք բաց է, Անո՞ր գնա, Յիսուոս Քրիստոսի, որ Ինքն է անխորտակելի նաւապետը, խոստովանէ մեղքերդ, խոնարհէ՛ ու ապաշխարէ՛, այն ատեն աչքերդ պիտի բացուին եւ իսկական ուրախութիւն ու խաղաղութիւն պիտի ունենաս եւ այն ատեն քրոջդ ու եղբորդ հետ պիտի հաշտուիս...

Բրա/հաս

ՍՈՒՐԲԵՐԸ ԵՒ ՄԵՆՔ

Ալեքսիանոս կամաւոր աղքատ

Հռոմայեցի ազնուական ընտանիքի զաւակ եղած էր Ալեքսիանոս վկան, որ ամուսնութեան գիշերն իսկ հեռանալով տունէն կը փախչի Արեւելք, ուր ձգնելով կը զօրանայ հաւատքով եւ կ'առատանայ շնորհքներով:

Ան հրաշագործի համբաւ կ'ունենայ Արեւելքի մէջ եւ հեռանալով ձգնարանէն կը վերադառնայ իր հայրենի երկիրը, ուր այս անգամ, որպէս աղքատ մուրացկան, կը թափառի հօրենական տան սանդուխներուն առջեւ: Ոչ ոք կը ճանչնայ զինք, ոչ իսկ իր ծնողքը:

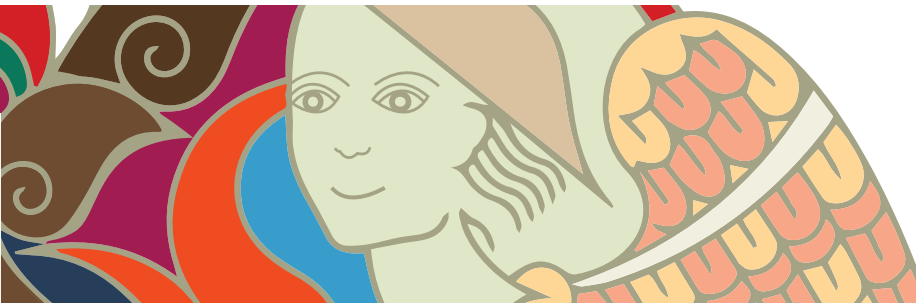
Տարիներ ետք երբ կը վախճանի սուրբը, մարմնին վրայէն գտնուած թուղթ մը կը յայտնէ ինքնութիւնը: Օճողքը խղճահար դառնօրէն կու լան եւ գեղեցիկ մատուռ մը կը կառուցեն իր ձգնարանին վրայ:

Ակակիոս վկայ

4-րդ դարուն սկիզբը ապրած պատանի վկայ մըն է Ակակիոս, որ ժամանակակից եղած է Լիկիանոս կայսրին:

Ան իր քրիստոնեայ ըլլալուն համար Տերենտիոս եպարքոսէն նախ կը զանակոծուի եւ ապա ձեռով եւ խոլով տաքցուած կաթսայի մը մէջ կը նետուի, ուրկէ Աստուածային հրաշքով անգիստ դուրս կու գայ: Ապա կը տարուի բագին եւ այնտեղ կը պարտադրուի իրեն գոհ մատուցել կոտորէրուն: Սակայն իր աղօթքներով կը փշրէ կոտորէրը եւ չենթարկուիր հրահանգին:

Եպարքոսը զայրացած կը նետէ զինք զազաններու առջեւ, որոնք բացարձակապէս չեն մօտենար եւ չեն ժապտէր անոր: Ի վերջոյ կը տարուի Մելիտինէ քաղաք, ուր նախ կը բանտարկուի, ապա գլխատուելով կը նահատակուի 310 թուականին:

Message du Prélat Le mois de la culture
Octobre : le mois de la culture.

Octobre sera le mois pour célébrer la mémoire des prêtres-traducteurs. Nous allons ainsi commémorer le souvenir de ce groupe d'âmes saintes et patriotes qui, créant notre alphabet divin, devinrent les auteurs spirituels de notre Bible dans sa traduction : les saints Mesrop Machdots, Yéghiché l'Historien, Movsès de Khorène, Davit le Philosophe Invincible, Krikor de Nareg, Nersès le Gracieux.

L'histoire des Arméniens, ce peuple artisan de la civilisation et de la culture, possède ses propres péripéties et réalisations uniques et importantes. Un de ces événements majeurs fut l'invention de l'alphabet arménien.

L'INVENTION DE L'ALPHABET... des mots, grâce auxquels chaque Arménien peut imaginer trois grandes figures : le patriarche Sahak Partev, Mesrop Machdots et, à leurs côtés, le roi Vramchapuh. La force de leur volonté collective sut créer le travail dont bénéficiera chaque Arménien éternellement. Dieu parla en arménien à notre peuple. Le nom des Arméniens s'inscrit donc sur le tableau de l'Histoire.

La gloire de Mesrop Machdots, du patriarche Sahak et de cette génération de traducteurs est grande et immortelle. Ils devinrent non seulement les fondateurs de la littérature arménienne, grâce à leur invention de l'alphabet, mais établirent également des écoles arméniennes et devinrent de grands professeurs, rhéteurs, chefs de file de théologie et des sciences; ils devinrent ainsi les instructeurs, les illuminateurs de tout un peuple.

Où sont-ils aujourd'hui dans notre quotidien? Y vivent-ils toujours? Vivent-ils dans le cœur des élèves arméniens?

Si nous souhaitions, en ce jour, repayer nos dettes envers eux, nous incliner devant leur travail divin, nous devons les chercher, les reconnaître et nous en enrichir en tant que descendants de leur nom et de leur sang. Nous devons cesser de penser à eux comme de simples souvenirs; ils doivent devenir, pour nous, une source de recherche, de lecture, de connaissance de soi, afin qu'on puisse les retrouver vivants dans notre quotidien, devant nos pupitres, dans nos relations interpersonnelles, partout.

Engageons-nous de nouveau à devenir les amis de la Lettre et du Livre arméniens, les serviteurs de la Lettre et de la Culture arméniennes.

Ce n'est que grâce à cela que nous préserverons notre identité et continuerons de vivre éternellement, de façon arménienne.

C'est le chemin à prendre pour les TRADUCTEURS... pour les ARMÉNIENS... pour notre PERPÉTUITÉ.

Archevêque Papken Tcharian

ST. Hélène

Sa biographie doit être lue avec précaution car les auteurs d'apologétique chrétienne et son fils Constantin ont certainement voulu, dans un vaste programme de propagande chrétienne et impériale, donner une image de femme pieuse, charitable et honorable. La littérature sur elle relève donc plus du panégyrique impérial et de l'hagiographie.

Selon la tradition fixée par l'historien Procope (VIe siècle), elle serait née à Drépanum dans la province de Bithynie en Asie Mineure, bourg dont le nom est modifié après sa mort, par son fils Constantin, en Héliénopolis. D'après l'évêque et historien Eusèbe de Césarée, elle aurait eu environ 80 ans lors de son retour de Palestine vers l'année 327 et donc serait probablement née entre 248 et 250. D'origine très modeste, d'après saint Ambroise elle est stabularia, ce qui peut se traduire comme « servante d'auberge » mais peut s'interpréter aussi comme une prostituée qui recrutait ses clients dans les étables (stabula) près des auberges .

On ne sait avec certitude où elle rencontre Constance Chlore, mais c'est peut-être en Asie Mineure lorsque Constance, officier de l'empereur Aurélien, participe à la campagne contre la reine Zénobie (271-273). Certaines sources la mentionnent comme son épouse, d'autres comme sa concubine, ce dernier statut étant plus probable étant leur différence de condition sociale. Avoir une mère honorable, mariée à Constance Chlore entre dans le cadre de la reconstruction propagandiste de son fils Constantin après son accession au pouvoir pour légitimer son titre et pour qu'il ne puisse être contesté par ses demi-frères³. Elle donna naissance à Constantin vers 272 à Naissus, en Mésie (Niš, Serbie), cité militaire sur le Danube. À l'époque de l'établissement de la Tétrarchie, en 293, Constance Chlore, devenu César, a probablement déjà épousé Théodora, fille de l'Auguste Maximien. Hélène ne se marie – ou ne se remarie – pas, et vit alors dans l'ombre, cette période de sa vie étant inconnue.

THE HOLY TRANSLATORS SAHAG AND MESROB

The calendar of the Armenian Church lists under the title “Holy Translators” a number of saints, including St. Sahag the Parthian, St. Mesrob Mashdots, St. Yeghishé, St. Movsés the Grammarian, St. David the Invincible, St. Gregory of Nareg, and St. Nersés of Hromgla. Sahag and Mesrob are commemorated as a team, distinct from the rest of the Translators, on the Thursday following the Fourth Sunday after Pentecost.

The creator of the Armenian alphabet was born in the village of Hatseg, located in the region of present-day Mush. He was the son of a com-moner named Vartan who was a client of the Mamigonian clan. As a youth Mesrob had learned Greek, Persian and Syriac, and had ultimately entered the military. Because of his gift for languages, he became a secretary in the royal chancellery.

Disenchanted with a secular way of life and being spiritually inclined, Mesrob chose to become a priest. Soon thereafter, gathering a few pupils around him, he went to the region of Koghtn in modern Nakhichevan to lead a solitary life in the wilderness and preach to the people of that region, who were still not converted to Christianity. During his mission-ary work, he came to realize the necessity of having a literary tradition in Armenian so that people could understand the Holy Scriptures and the liturgy.

These concerns led St. Mesrob to Catholicos Sahag, who took him to King Vramshabuh. In audience with the king, the two laid out the need for a literary language. The king commissioned a certain Vahrij to consult a Bishop Daniel in northern Syria, who, rumor held, possessed an old alphabet invented for the Armenian language. Vahrij sought the help of a priest named Hapel, who contacted the bishop, acquired the alphabet from him, and brought it back to Armenia.

Sts. Sahag and Mesrob are considered major saints of the Armenian Church because of their efforts to spread spiritual and intellectual enlightenment throughout the Armenian world. Under the sponsorship of King Vramshabuh and Catholicos Sahag, St. Mesrob, inspired by God, created the Armenian alphabetic script in a.d. 406. His first and fore-most endeavor was to engage himself and his pupils to the task of trans-lating the Holy Scriptures into Armenian. For a period of more than four decades, Sts. Sahag and Mesrob established schools, educated the young and spread the word of God throughout Armenia and its neighboring regions.

Après l'avènement de Constantin en 306, Hélène retrouve une vie publique. La tradition incertaine la fait séjourner à la cour impériale à Trèves (Constantin en fait sa capitale jusqu'en 316). Elle vit à partir de 312 principalement à Rome (dans le complexe résidentiel du Palazzo Sessoriano (it)) où elle se convertit au christianisme comme son fils, peut-être avant lui et joue un rôle important de propagandiste de la foi nouvelle pour mieux asseoir l'Empire chrétien, encore fragile. À l'automne 324, Constantin fait proclamer « augusta » (impératrice) sa mère Hélène que Constance Chlore avait répudiée, ce qui montre son influence grandissante à la cour et au sein de la dynastie constantinienne.

Connue traditionnellement pour avoir organisé la première restauration des lieux saints chrétiens de Jérusalem, c'est en réalité son fils, l'empereur Constantin qui ordonne cette restauration. Elle se rend en Terre sainte vers 326-328, voyage que présente Eusèbe comme un pèlerinage mais qui relève certainement plus de raisons politiques en sa qualité d'augusta, par exemple expliquer la politique de christianisation de son fils. Elle y fonde l'Église du Pater Noster et de la Basilique de la Nativité, et découvre à Jérusalem, selon la tradition légendaire, les saintes reliques de la Passion du Christ, donnant une impulsion importante aux pèlerinages en Terre sainte, et à l'aménagement des lieux.

La découverte légendaire la plus importante d'Hélène est l'Invention de la Vraie Croix, sur le site du Saint-Sépulcre où l'empereur Hadrien avait fait construire un temple à Vénus qu'Hélène fait abattre. Elle meurt vers 330 avec son fils à ses côtés¹⁶. Constantin fait transformer sa résidence, le palais de Sessorium, en une église, la basilique Sainte-Croix-de-Jérusalem.

ՀԱՅԵՑԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Սուրբ Թարգմանչաց տօնը (ամբողջական անուանումը՝ Սրբոց թարգմանչաց վարդապետացն մերոց) հայ ժողովուրդի ազգային-եկեղեցական տօներէն է, կը նշուի Սուրբ Խաչի տօնին չորրորդ կիրակիին յաջորդող Շաբաթ օրը: Կը խորհրդանշէ հայոց գիրերու գիտը, Աստուածաշունչի հայերէն առաջին թարգմանութիւնը, թարգմանչաց շարժումն ու հայ դպրութեան սկիզբը: Սրբոց թարգմանչաց Վարդապետներու տօնը հայ ժողովուրդի ամենէն նուիրական եւ սիրուած ազգային-եկեղեցական տօներէն է:

«Թարգմանիչ» ընդհանուր անուան տակ յայտնի են Ս. Մեսրոպ Մաշտոց եւ Սահակ Պարթէի աշակերտած շուրջ հարիւր աշակերտներ, որոնցմէ են՝ Եղիշէ Պատմիչը, Մովսէս Խորենացին, Ղազար Փարպեցին, Կորիւն Վարդապետը, Եգնիկ Կողբացին, Մամբրէ Վերծանողը, Յովհան Մանդակունին, Ղեւոնդ Երեցը, Մովսէս Քերթողը, Դաւիթ Անյաղթ փիլիսոփան, Գրիգոր Նարեկացին, Ներսէս Շնորհալին (Կլայեցի), Անանիա Շիրակացին, Յովսէփ Վայոց Ձորեցին եւ շատ ուրիշներ՝ Ե. դարէն մինչեւ ԺԲ. դար:

Հայոց օրացոյցի Հոկտեմբեր ամսուան ամենէն աւելի յիշատակուող տօնը Թարգմանչաց տօնն է: Հայ եկեղեցին Թարգմանչաց տօնը կը յիշատակէ Հոկտեմբերի երկրորդ շաբաթ օրը, Հոկտեմբերի երկրորդ շաբաթ օրուան յետեւող Կիրակին: Ս. Պատարագի ընթացքին քարոզները կեդրոնացած կ'ըլլան Հայ գիրերու գիտին, անոր մեծանուն հեղինակ՝ Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի կեանքին, Ս. Սահակ Հայրապետին Վռամշապուհ թագաւորին եւ խումբ մը թարգմանիչներու, ինչպէս նաեւ անոնց ձեռք բերած մշակութային գործունէութեան վրայ:

Թարգմանչացը հայ մշակոյթի ընդհանուր տօնն է: Գիրերու գիտի, Աստուածաշունչի հայերէնի թարգմանութեան, հայերէն լեզուով ստեղծագործութիւններու, հայ դպրոցներու կառուցման ընդհանուր տօնը:

Հայերէն առաջին թարգմանական գրականութիւնը եղած է Աստուածաշունչը:

Ֆրանսացի գիտնական Լա Քրոզ (1661–1719 թուականներուն) գայն անուանած է «Թագուհի թարգմանչաց»: Թարգմանիչները Աստուածաշունչը կը թարգմանէին լրացումներով, ինչպէս նաեւ տարբեր թարգմանուած եզրերու ներմուծմամբ: Թարգմանութիւնը կատարուած է ասորերէնէ եւ յունարէնէ: Հայ գիրերու գիտէն ետք, Մեսրոպ Մաշտոց կը ձեռնարկէ Աստուածաշունչի հայերէն թարգմանութեան գործին: Աստուածաշունչ մատենի ամբողջ թարգմանութիւնը եւ վերջնական օրինակը պատրաստելը կը տեւէ շուրջ 25-30 տարի, գիրերու գիտի թուականը ներառեալ:

Աստուածաշունչի գլխաւոր թարգմանիչներն էին Սահակ Պարթէ, Յովսէփ Պաղնացին, Կորիւն Սքանչելին, Ղեւոնդ Անանդեցին եւ Յովհաննէս Եկեղեցացին:

Մեսրոպի թարգմանած առաջին նախադասութիւնն է՝ «Ճանաչել զիմաստութիւն եւ զխրատ, իմանալ զբանս հանճարոյ»: Հոս՝ «իմաստութիւնը» Քրիստոսն է, բանն՝ Աստուած, իսկ «հանճարի խօսքերը»՝ Ս. Գիրքը:

Այս նախադասութիւնը քաղուած է Սողոմոն Իմաստունի «Առակաց» գիրքէն:

ԾԻՍԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

ԽՆՁ Կը նշանակէ Ուաչով, Աւետարանով եւ այլնով օրհնելը:

Ուաչն ու Աւետարանը մեր Փրկչին Յիսուս Քրիստոսին պատկերը կը ներկայացնեն, անոնցմով խաչակնքելը Տիրոջ օրհնութիւնը բաշխել կը խորհրդանշէ:

ԽՆՁ Է Թափօրը:

Թափօրը միմիայն Տէրունական տօներուն կը կատարուի, որով աւելի Հանդիսաւորութիւն կու տանք այդ տօնակատարութիւններուն, եւ (այդպիսով) սուրբերուն տօներէն աւելի փառաշուք կ'ըլլան: Տակաւին, Թափօրի կ'ելլենք երաչտի եւ ժանտախտի ժամանակ, որպէսզի երկինքէն անձրեւ տեղայ եւ ցաւը վերանայ:

ԽՆՁ Է Նախատօնակը:

Նախատօնակ կը նշանակէ յաջորդող օրուան Հանդիսակատարութեան երեկոն, որուն ընթացքին եկեղեցին Տէրունական եւ երեւելի սուրբերու տօները կը կատարէ՝ չուրջառով, Աւետարանով, խաչվառով եւ մոմերով եկեղեցւոյ ատենանին մէջ: Տէրունական տօներուն, յաջորդող օրուան Օրհնութեան շարականը Համբարձի շարականին տեղ կ'երգուի, իսկ սուրբերու տօներուն՝ Օրհնութիւնն ու Հարցը ամբողջութեամբ:

ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱՆ

ԱՅԲՈՒԲԵՆՈՎ ԼԱԲԻՒՐԻՆԹՈՍ

Փորձէ՛ ձամբադ գտնել այբուբենի տառերուն ընդմէջէն

CASSANDRA I.D.A. PHARMACY

ARMENIAN MEDICAL CENTRE
& PHARMACY

PHARMACISTS

SARKIS BALIAN, BScPhm, RPh
MARAL BALIAN, PharmD, RPh
VARTAN BALIAN, PharmD, RPh

ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԵՐ՝
ՊԱԼԵԱՆ ԸՆՏԱՆԻՔ

ԴԵՂԱԳՈՐԾՆԵՐ՝
ՄԱՐԱԼ ՊԱԼԵԱՆ
ՎԱՐԴԱՆ ՊԱԼԵԱՆ

- Դեղագիրներու պատրաստութիւն՝ շաբաթական յատուկ տուփերու մէջ:
- Արեան ճնշման քննութիւն եւ հետեւողականութիւն՝ անվճար
- Շաքարախտի քննութիւն
- Դեղերը իրենց հասցէներուն առաքելու անվճար սպասարկութիւն
- Տարեցներու 10% զեղչ
- Կը յարգենք եւ սիրով կը կատարենք բոլոր ապահովագրական ընկերութիւններու պայմանները
- Walk-In Clinic բաց է շաբաթը 6 օր: Կրնաք բժիշկները տեսնել առանց ժամադրութեան:

Դիմեցէք մեզի եւ պիտի դառնաք մեր մնայուն յաճախորդը:

Walk-in Clinic onsite: (416) 331-9111

հասցէ՝ 2040 Victoria Park Ave. (Victoria Park & Cassandra)
Toronto, Ontario M1R 1V2 Tel: (416) 449-2040 Fax: (416) 449-2048

ANI BAKERY

ԱՆԻ ՓՈՒԿՊԱՆ

Middle Eastern Pizza Lahmajoun

Սեփականատեր՝ Արսեն Տապալադեան

Ուր կը գտնէք հայկական եւ արաբական լահմաճունի տեսակներ՝ փոքր եւ բնական չափերով: Լահմաճունը կը պատրաստենք մեր չափերով եւ յաճախորդներուն պահանջքին համաձայն՝, միսը իրենցմէ կամ մեզմէ: Կը պատրաստենք եւ կը ծախենք նաեւ թահինով հաց: Միշտ պատրաստ ենք ձեր ապսպրանքներուն գոհացում տալու ուրախ եւ տիպուր առիթներով

Փորձեցէք եւ
գոհ պիտի մնաք

NEW ADDRESS FROM JANUARY 2016

Ani Bakery Ltd 25 Howden Road, Unit #2
Scarborough, Ontario M1R 3C3 | Phone: (416) 285-7164

Բաց ենք շաբաթը վեց օր, Կիրակի մինչեւ կեսօրէ ետք՝ ժամը 2:00
(Երկուշաբթի փակ)

*Society for Orphaned Armenian Relief (SOAR)
Montreal Chapter*

Annual Fundraiser

October 21, 2017

*SOCIÉTÉ DES ARMÉNIENS D'ISTANBUL
at 2855 VICTOR DORÉ, MONTREAL, QC. CANADA H7M 1T1.*

Cocktails 5:30

Dinner 6:30

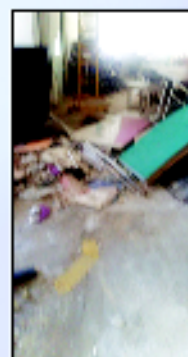
*Followed by a musical program and a concert
performance by children for children*

*Cover Charge Per Invitee 500.00 CDN
(official tax receipt will be issued)*

For tickets or additional information please contact

Dr. Sarkis Yeretsian 514-836-1562 or yeretsian@sympatico.ca

Mr. Souren Hadjian at 514-549-1415 or souren@videotron.ca

**Proceeds from the event will be used for the
renovation of the gymnasium at vardashen Orphanage**

visit <http://soar-us.org/distarm2017.html#gymnasium>

for more information

SOAR Montreal is an affiliate of the Society for Orphaned Armenian Relief, a nonprofit organization based in the US, dedicated to providing humanitarian relief to orphaned Armenian children. Working with a loyal donor base and a trusted network of partners, SOAR distributes clothing, educational supplies, medicine, and other essential resources to orphaned Armenian children throughout the world.

LAVALLOIS EN MOUVEMENT!

LAVAL ON THE MOVE

A city now transformed

MORE ethical

\$ 10 M from corruption retrieved to date

MORE human

Free public transit for citizens over 65

MORE ecological

Three times as much protected lands

MORE prosperous

The lowest tax increases among major cities

"On November 5, let's keep the movement going!"

Marc Demers

✓ Mayor of Laval

MOUVEMENT **ÉQUIPE MARC DEMERS** mouvementlavallois.org

Maxime Rodrigue - Agent officiel du mouvement lavallois - Équipe Marc Demers

Manoir Gouin
Résidence pour aînés autonomes et semi-autonomes

Résidence Certifiée

À partir de **995\$** (après taxes)
Tous les repas, collations et supervision médicale inclus
1½ à 4½

Gicleurs automatiques dans chaque appartement

Մենք հոս ուրախ ենք
Պրն. Իրեկեան

ՊԵՏԱՐԱԳ ՏԵՌԻ ԿՊՈՒԵՆԱԿ
ՍԵՐ ՀԱՆԳԱՍՏԵԱՆ ՏՈՒՆԷՆ ՆԵՐԱ:

Il n'y a pas d'âge pour être heureux!

12300 boul. Laurentien, Montréal H4K 2Z6
514.335.1881 • www.manoirgouin.com

les encadrements olympic

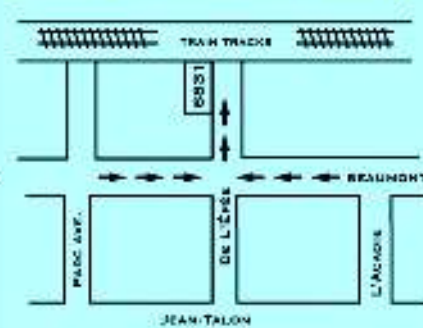
SINCE 1988 OLYMPIC PICTURE FRAMES HAS MADE OR IMPORTED HUNDRED OF THOUSANDS OF FRAMES FOR PRINTINGS, WATERCOLORS, LITHOGRAPHS AND MIRRORS.

OUR CUSTOMERS INCLUDE FRAMING STORES, ART GALLERIES, MUSEUMS, ARTISTS AS WELL AS PRIVATE CLIENTS.

IN STORE WE HAVE MORE THAN 3000 SAMPLES, AS WELL AS 600 READY FRAMES FOR YOU TO CHOOSE. FROM BACKED BY OUR EXPERTISE AND SOLID EXPERIENCE WE WILL ADVISE YOU IN MAKING THE RIGHT CHOICE.

OUR WHOLESALE PRICES ARE MORE THAN COMPETITIVE. BEFORE BUYING COME AND SEE US, YOU WILL BE REALLY PLEASED.

Մեծաքանակ Շրջանակներու Արտադրութիւն

6831, DE L'ÉPÉE,
(ACCÈS PAR BEAUMONT)
MONTRÉAL (QUÉ.) H3N 2C7
TEL./FAX: (514) 495-1930
encadrementolympic.com

COUPON
VALID UNTIL
DECEMBER 2017
15% OFF

ՈՍՏԱՅՆ Զրկանք, վիշտ ու բերկրանք

Անդարձ մեկնող ընկերներուս

Ամեն անգամ որ կը լսես, թէ տարեկիցներէդ, դասընկերներէդ կամ պարզապէս ընկերներէդ մէկն ու մէկը հիւանդացեր է կամ հեռացեր այս աշխարհէն, խառն զգացումներ կը պատեն քեզ։

Առաջին, անխուսափելի հակազդեցութիւնդ, քիչ մը եսասիրական բնոյթի, կ'ըլլայ հարց տալ, թէ արդեօք կարգը ինծի՞ր կու գայ... Այս զգացումը, սակայն, երկար չի տեւեր, քանի որ կ'անդադառնաս շուտով, թէ հիւանդութիւնն ու մահը որքան անողոք են եւ... որքան անաչառ, ո՛չ մեծին կը նային, ո՛չ պզտիկին, ո՛չ անարժանին, ո՛չ ալ արժանաւորին։

Յետոյ զրկանքն է, որ կը զգաս։ Կը գիտակցիս, որ կեանքէդ բան մը կը պակսի, քեզմէ՛ բան մը կը պակսի։ Ա՛լ չես կրնար խօսիլ, գրուցել, մի՛տք փոխանակել անոր հետ, վիճի՛լ, խռովիլ իրմէ ու դարձեալ հաշտուիլ, բաժնել ցաւ եւ ուրախութիւն, թէ՛ կուզ հեռուէ հեռու, հեռախօսով, նամակով։ Ամանորի մաղթանքներ փոխանակել, տա՝ ըեղարձ շնորհաւորել՝ մոմազարդ կարկանդակով թէ՛ Համացանցի վրայ այդ կարկանդակի նկարովը պարզապէս... Թրեւեւ պիտի ափսոսաս այլեւ, որ ընթերցող մը եւս կորսնցուցիր. չէ՞ որ դուն ընկերներէդ շատերուն հետ նաե՛ւ յօդուածներովդ կը հաղորդակցէիր, կապ կը պահէիր, ինքզինքէդ մաս մը կ'ընծայէիր։

Յետոյ վիշտը կը պատէ քեզ։ Այո, նոյնիսկ զրկանքի զգացումը տակաւին քիչ մը եսասիրական երանդ մը ունի։ Զրկուողը դո՛ւն ես։ Մինչդեռ չես ուշանար նաեւ հասկնալու, որ առաջին հերթին կեանքէ՛ն զրկուողը ի՛նքն է։ Ի՛նքն է, որ պիտի չտեսնէ յաջորդ արեւածագը, պիտի չվայելէ յաջորդ արեւամուտը ու անոնց միջեւ՝ օրուան բերելիք բոլոր հաճելի կամ անհաճոյ անակնկալները... Իրե՛ն համար կ'ափսոսաս եւ ոչ՝ դուն քեզի համար։ Ի՛նքն է, որ պիտի անջատուի իր անմիջական հարազատներէն, կեանքի ընկերոջմէն, գաւակներէն ու թոռներէն, համայնքէն ու այն չրջանակէն, ընկերական թէ ասպարէզային, ուր ամբողջ կեանք մը կամ կեանքի տարբեր փուլերը անցուցած է։ Եւ զգացական ա՛յս հանգրուանին կ'երեւակայես կորուստին տարողու՝ թիւնը, որ իր այդ հարազատներունը կ'ըլլայ։ Անոնց կը վշտակցի՛ս։ Կը բաժնե՛ս

Միքայիլ Գլուշկո

Միքայիլ Գլուշկո 1970-ականներէ

րի մէջ Հ․ Յակոբեանը մատնացոյց է անում կտակների իրաւական կարգաւորման առանձնայատկութիւնները՝ ըստ տուեալ երկրի օրէնսդրութեան ու միջազգային իրաւունքի եւ դրանից բխեցնում արդիական հնչեղութիւն ստացած իր եզրակացութիւնը․ ի տարբերութիւն երբեւէ՝ ազգային կտակները վերադարձնելու փորձերի, այսօր դրանք պէտք է շարունակուեն Հայաստանի պետականութեան ինքն է ստանձնում իրաւատիրոջ դերակատարութիւնը՝ իբրեւ ազգ-ժառանգորդի միակ ներկայացուցիչ։ Հեղինակն այս խնդիրը քննարկում է զուսպ եւ համոզիչ՝ միջազգային իրաւունքի կարելիութիւնների սահմաններում եւ որի արդարացի հետեւանքներն ակնկալւում են նիւթական, այլեւ հոգեւոր ասպարէզում, իբրեւ պատմական յիշողութեան վերականգնում եւ վարքագիծ ներչնչող գործօն։

Աշխատութեան երկրորդ գլխի աւարտը, որպէս նախընթաց շարադրանքից բխող հարցադրումների շարունակութիւն, նուիրուած է հայ ինքնութեան հիմնահարցերին։ Հեղինակն այդ ինքնութիւնը պահպանող հիմնասիւններն է համարում իր հայեցակարգային մօտեցումներում արծարծուած եւ դրանք միաւորող մեկնակէտերը՝ ազգային լեզուն եւ դպրոցը, հայ ընտանիքն ու բարքերը, մշակոյթը, եկեղեցին եւ պատմական յիշողութիւնը։ Սփիւռքի ինքնութեան ամբարպնդման խնդիրները հեղինակին մղում են իրական վտանգները գնահատող ընդհանրացուած եզրակացութիւնների՝ համայնքներում հայերէնի գործածութեան սահմանափակումներից մինչեւ հաղորդակցութեան միջոցի գործառոյթի վերացում, ազգային դպրոցի քանակական եւ որակական տեղատուութեան

թիւնները օտար դպրոցների առջեւ, զուտ հայկական ընտանիքների քանակի նուազեցման արգէն ոչ թէ տրամաթիկ, այլ աղէտալի պատկերը եւ այլն։ Վերջին դէպքում մէջբերւում են համոզիչ տուեակներ՝ Լատինական Ամերիկայում խառնամուսնութիւնները հասել են 70–80, Հիւսիսային Ամերիկայում՝ շուրջ 60 տոկոսի (էջ 363), ուծացման ահեղ երեւոյթ, որ առաւել ճարակներ է անում քրիստոնէական երկրներում եւ որի արմատներն իրենց զգացնել էին տալիս դեռեւս միջնադարեան հայ գաղթօճախներում։ Այս եւ այլ կարգի անձկութիւններին Հ․ Յակոբեանը հակադրում է ազգային մշակոյթի եւ հոգեւոր կառոյցների հակազդող նշանակութիւնը, յատկապէս հայ Առաքելական, Կաթողիկէ եւ Աւետարանական եկեղեցիների միասնական գործունէութեան հնարաւորութիւնները։

Սփիւռքի գօրացումը բուն իսկ Հայաստանի գօրացումն է միանգամայն, եւ այս տեսակէտը հեղինակն ամրապնդում է «Սփիւռքի ներդրումները» հատուածում։ Սփիւռքն ի յայտ է բերում իր կենսունակութիւնը հայրենիքի հետ ունեցած բոլոր յարաբերութիւններում, այդ թրւում եւ նրա տնտեսական վերաշինութեան բնագաւառում։ Հայաստանւ Սփիւռք տնտեսական կապերի առկայ կացութիւնն ու հեռանկարները գրքում քննարկւում են նիւթին համապատասխան լրջմիտ վերլուծութեամբ՝ բնորոշելով ներգրումների տեսակներն ու չրջանառութեան ոլորտները, իրաւական, հոգեբանական ու բարոյական բնութագրերի նշանակութիւնը։

Քաղաքագիտական վերլուծութեան եւ կշռադատուած ծրագրի համադրում պէտք է համարել աշխատութեան վերջին գլուխը՝ Հայաստան–Սփիւռք գործակցութեան ոլորտում պետական քաղաքա-

Միքայիլ Գլուշկո 1970-ականներէ

կանութեան վերաբերեալ։ Այստեղ ի մի են բերւում հայրենիք–Սփիւռք կապերի զարգացման խնդիրները՝ պատմական յենքի վրայ՝ ընդհուպ դրանց որակական ու արդիական նոր պատկերը՝ Հայաստանի Երրորդ հանրապետութեան հռչակումից ի վեր։ Հեղինակը շեշտադրում է այդ նոր փուլի սահմանադրական մակարդակը՝ համարժէք գործնական դրսեւորումներով, որ ընկած է այդ գործակցութեան հայեցակարգի (2009 թ.) մշակման հիմքում։ Հեղինակը, որ, ի դէպ, գլխաւորում է Սփիւռքի նախարարութիւնը դրա ստեղծման ժամանակից առ այսօր, փորձի եւ իրազեկութեան համոզչութեամբ բնութագրում է այդ կառոյցի, որպէս պետական կառավարման մարմնի առանձնայատկութիւնները, որոնք բխում են հայրենիք–Սփիւռք գործակցութիւնը իմաստաւորող՝ փոխըմբռնման եւ իրաւահաւասարութեան սկզբունքներից։ Հեղինակը փաստում է այդ սկզբունքների արդիւնաւէտութիւնը ծրագրերի ու գործելակերպի ներդաշնակութեան պայմաններում («Արի տուն» ծրագիրը, «Իմ Հայաստան», «Կոմիտաս» փառատօները, «Սփիւռք» ամսառային դպրոցը եւ այլն)։ Յիրաւի, Սփիւռքը՝ հայութեան այդ խոշորագոյն հատուածը, հեղինակի դիպուկ սահմանմամբ՝ իր «բազմաշերտ, բազմադէմ, բազմալեզու, բազմակարծիք եւ բազմակարիք» (էջ 427) նկարագրով մեր առջեւ յառնում է նշուած գործակցութեանն անհրաժեշտ անհատական ու հանրային, քաղաքական, տնտեսական ու մշակութային եւ այլ հիմքերով, անհատնում եւ առօրեական աշխատանքի պարտադրանքով։ Հեղինակը լիովին համոզում է, որ այդ աշխատանքը լրջագոյն փորձութիւն է ե՛ւ հայրենիքի, ե՛ւ Սփիւռքի համար եւ որի ազգովին յաղթաստումներից է կախ-

ուած ե՛ւ մէկի, ե՛ւ միւսի կենսագործունէութեան յաջողութիւնը, այլ կերպ՝ հայ ազգային ինքնութեան ապահովումը։

Գրախօսուող աշխատութեան անկեղծութիւնը, հեղինակի դրոյթների գիտականութիւնն ու գործնական արժէքը խորանում են վիճակագրական տրժէքը ները խմբաւորող յոյժ արժէքաւոր աղիւսակներով, որոնք արտացոլում են Սփիւռքի իրական կացութիւնը եւ հայրենիքի հետ նրա փոխյարաբերութիւնների բազմաթիւ ոլորտները։

Աշխատութիւնը գրուած է հեղինակի առաջադրած հիմնահարցերն ու դրոյթները անբռնազօս ձեւակերպող՝ յղկուած ու արտայայտիչ հայերէնով, որ համապատասխանում է թեմային ու դրա կատարման գիտագործնական բնոյթին։ Կարելի էր, այս ամէնի հետ մէկտեղ եւ կատարւած վիթխարի աշխատանքը նկատի առնելով հանդերձ, ինչ–ինչ դիտողութիւններ անել որոշ ենթադրուիսների հերթականութեան կամ ձեւակերպումների առթիւ, բայց դրանք ունեն ընդամէնը փանաքի տեղ՝ այս աշխատութեան նշանակութեան առջեւ։ Հայկական Սփիւռքին նուիրուած՝ Հ․ Յակոբեանի աշխատութիւնն ունի ճանաչողական եւ ծրագրային անհերքելի արժէք եւ իր այս յատկութիւնների շնորհիւ իրաւամբ հաւակնում է Սփիւռքին նուիրուած հանրագիտական աշխատութեան բոլոր արժանիքներին։ Այն լուրջ ներդրում է սփիւռքագիտութեան եւ մասնաւորապէս հայ սփիւռքագիտութեան բնագաւառում եւ հենց բազմալեզու սփիւռքին ուղղուած իր մասնաւոր նշանակութեամբ առաջադրում է եւրոպական եւ արեւելեան լեզուներով թարգմանուելու հասկանալի անհրաժեշտութիւնը։

Թորոնթոյի «ՆՈՐ ՀԱՅ ՀՈՐԻԶՈՆ» յատագիրը կարելի է դիտել Շաբաթ առաւօտները ժամը 9:00-էն 10:00, իսկ Նոյն յայտագրի կրկնութիւնները Կիրակի օրերը առաւօտեան ժամը 7:00-8:00 եւ Երեքշաբթի օրերը կէսօրուայ ժամը 12:00-1:00 OMNI 1 կայանէն:

«Հայ Հորիզոն» հեռատեսիլի յայտագիրը կը սփռուի հետեւեալ կայաններէն եւ ժամերուն՝

Videotron:
HD616 կամ SD16

Bell Fibe:
HD1216 կամ SD216

Շաբաթ - 08:30 (առաջին սիւսում) եւ 1:30am
Կիրակի - 3:30pm
Երկուշաբթի - 08:00, 10:30pm, 1:30am
Երեքշաբթի - 12:00pm
Չորեքշաբթի - 6:30am եւ 7:30pm
Հինգշաբթի - 12:30pm, 12:30am
Ուրբաթ - 3pm
Ուղիղ արձակում՝ www.icitelevision.ca

Թեմիսի Ուիլերմզի Ապակեայ ԿենդաՄիները

(Լուսանկարները՝ Անդրանիկ Զեպպաճեանի)

Ինծի համար խանդավառող երեւոյթ էր լսել, որ «Պետրոս Աղամեան» թատերախումբը պիտի ներկայացնէր Թենիսի Ուիլերմզի Ապակեայ կենդանիները, որովհետեւ աւելի յաճախ կատակերգութիւններ կը տեսնենք բեմին վրայ, քան տրամաթիկ գործեր։ Պատճառը անշուշտ հասկնալի է՝ կատակերգութիւն մը շատ աւելի մեծ ընդունելութիւն կը գտնէ եւ աւելի ելոյթնեւորու առիթ կու տայ, քան նման գործերու բեմականացումը։ Ուրեմն, առաջին հերթին ողջունելի է թատերախումբին եւ անոր բեմադրիչին՝ Վիգէն Թիւֆէնքճեանի նախաձեռնութիւնը։

Շուրջ եօթանասուն տարի առաջ, երբ առաջին անգամ կը բեմադրուէր Ապակեայ կենդանիները, ամերիկեան հանդիսատեսը կը գտնուէր նոր մօտեցումով թատրոնի մը, Ուիլերմզի յղացքով՝ փլաստիկ, բանաստեղծական թատրոնի մը դիմաց, ուր հեղինակին կողմէ գործի սկզբնաւորութեան մանրամասն ցուցումներ կային բեմականացման մասին, թէ ինչպէս լուսաւորումն ու երաժշտութիւնը պիտի օգտագործուին ներկայացման ատեն՝ առկայ մթնոլորտը ստեղծելու համար։ Օրինակ՝ Ուիլերմզ կ'ուզէր որ լուսաւորումը ոչ իրապաշտ ձեւով օգտագործուի, քանի տեսարանները յիշողութեան մէջ տեղի կ'ունենային, կամ կարգ մը տեղեր լոյսը կեդրոնանայ աղջկան՝ Լորայի վրայ, զայն նմանցնելով սրբանկարներու, ինչպէս էլ Կրեքոյի գեղանկարներուն մէջ կը տեսնեմք ...: Հիմնականը այն էր սակայն, որ գրողը կը հակադրուէր իրապաշտ թատրոնին եւ տալով լուսանկարչութեան օրինակը, կ'ըսէր որ այլեւս լուսանկարներու պէս չենք կրնար արտաքին երեւոյթներով, մակերեսով գոհանալ, այլ պէտք է տիպարներու ներքին ճշմարտութեան հասնինք։ Ամէն պարագայի, Ապակեայ կենդանիներուն մէջ շատ աւելի քիչ բրտութիւն կը գտնենք, քան իր միւս գործերուն մէջ, հակառակ անոր որ կացութիւնը իսկապէս դժան է։ Իսկ հեղինակին որեւէ գործը դիտելու ատեն, անպայմանօրէն մեր մտքին դիմաց կու գան իր ստեղծած կարգ մը անմոռանալի կերպարները, զիրենք մարմնաւորած անկրկնելի տխրանքներով, ինչպէս՝ Քաթրին Հեփպըրնը Ամանտայի դերին մէջ, Մարլոն Պրանսօն՝ Սթանլիի կամ Վիւիան Լին՝ Պլանշ Տիւպուսայի դերերուն մէջ (Յանկութիւն կոչուող հանրակառքը)։

Տեսարանը երեսունական թուականներուն Միացեալ Նահանգները կը ներկայացնէ, տնտեսականօրէն տխուր շրջան մը Ամերիկայի համար, որ բնականաբար կ'ազդէ մարդոց ընկերային կենցաղին վրայ։ Պատմողը՝ Թոմ, միաժամանակ չորս տիպարներէն մէկն է, որ բացակայ հօրը նման շատոնց փախուստ տուած է այդ միջավայրէն, սակայն չի կրնար ձեռքազատուիլ յա՛տկապէս քոյրը լքած ըլլալու յանցանքի զգացումէն։ Պատումին մէջ անցեալ ու ներկայ ժամանակները կը խառնուին իրարու, որոհետեւ անցեալը միշտ ներկային մէջ կը գտնուի, կարելի չէ ձեռքազատուիլ ատկէ։ Ուիլկֆիլտ ընտանիքի երեք անդամներն ալ իրականութենէն կտրուած կ'ապրին։ Թոմը կօշիկի գործարանի մը մէջ կ'աշխատի, սակայն աշխատանքը ոչ մէկ գոհացում կը պատճառէ իր բանաստեղծի հոգիին եւ կը փորձէ իր չապրած կեանքը գտնել շարժանկարներու պատրանքին մէջ՝ ամէն երեկոյ շարժապատկերի սրահները փախչելով։ Ամանտան՝ մայրը, իր փարթամ անցեալին յիշատակներուն մէջ կը գտնուի, որ կը հակադրուի իր ներկայի տխուր իրականութեան. անոր կարգ մը արտայատութիւնները Պլանշ Տիւպուան կը յիշեցնեն, սակայն կը տագնապի իր գաւակներուն ճակատագրով, յա՛տկապէս՝ Լորայի, որուն ֆիզիքական թերութիւնը՝ կաղուլթիւնը, չի կրնար ընդունիլ։ Լորան, իբրեւ գերզգայուն կերպար, քաշուած է իր իւրայատուկ աշխարհին մէջ, չէ աւարտած երկրորդական վարժարանը, մեքենագրումի դասերուն չէ հետեւած, այլ իր ապակեայ փոքր կենդա-

նիներով կը զբաղի շարունակ։ Ամանտա իր 17 թեկնածուներու պատմութիւններով կամ Թոմին ուղղուած շարունակական դիտողութիւններով յաճախ այս դժուար կացութիւնը աւելի եւս կը սրէ, մղելով Թոմը, հօրը նման, օր առաջ հեռանալու տունէն։

Պէտք է շեշտել նաեւ խորհրդանշաններու եւ փոխաբերութիւններու օգտագործումը թատերախաղին մէջ։ Ապակին թափանցիկ ու փխրուն նկարագիր ունի, եւ Լորայի ապակեայ կենդանիներուն պէս, Ուիլերմզի կերպարները դիւրաբեկ կացութեան մը մէջ կը գտնուին։ Ճիմի մէկ շարժումէն կը կտրուի միեղջիւրուին եղջիւրը, սակայն Լորան երեք ալ միւս աղջիկներուն, այսինքն՝ ապակեայ կենդանիներու միւս ձիերուն պէս պիտի չըլլայ։ Ան պիտի մնայ կապոյտ վարդը, հակառակ անոր որ կապոյտը վարդին բնական գոյնը չէ, որովհետեւ ինք իսկապէս տարբեր է ուրիշներէ եւ վտանգուած կամ կորսուած մարդկային տեսակ մը կը խորհրդանշէ։ Թոմը յաճախ կեցած է կամ ելումուտ կ'ունենայ հրդեհի աստիճաններու սեմէն, ինչ որ ներսի գոխային կրակէն փախչելու ձեւ մը չէ՞։ Նոյնիսկ Փարատայգ, այսինքն՝ դրախտ պարասրահը, ուրկէ յաճախ կը հասնի գուարճալի երաժշտութիւնը եւ որուն եղանակով պահ մը կը պարեն Ճիմն ու Լորան, կրնայ հակադրութիւնը նկատուիլ տան «դոխք»ին, սակայն այն նաեւ շարժապատկերին պէս սուտ երջանկութեան մը վայրն է։

Զեփիւռ Պոյաճեան, ամենափորձառու դերասանուհին ըլլալով սոյն դերակատարներու խումբին, Ամանտա Ուիլկֆիլտի դերը վերցուցած էր։ Իսկապէս դժուար պատասխանատուութիւն մը, որովհետեւ բնագրին մէջ Ամերիկայի Հարաւը յատկանշող որոշ շեշտադրումի եւ առողջանութեան եղանակներ կան, որոնց օգտագործումը կը դիւրացնէ օտար դերասանուհիին աշխատանքը. նոյնը կարելի ընել հայերէնով։ Յաջող ընտրութիւն էր թեկնածուին դիմաւորելու օրը Ամանտային հազած տարագը, որ կորսուած աշխարհ մը կը բերէր իր հետ։ Ամէն պարագայի, աղջկան ապագայով տագնապող եւ տղուն ընթացքը տեսնող այս անձկութեամբ բաբախուն կնոջ դերը յաջող կերպով մարմնաւորեց Զեփիւռ Պոյաճեան։

Հաճելի անակնկալ էր Անանիա Եղիկեանը տեսնել Թոմի դերին մէջ։ Իտալական յարդէ գլխարկին մէջ փոքր դեր մը վերցնելէ ետք՝ ան յանկարծ ստանձնած էր գլխաւոր դերերէն մէկը՝ կարճ ժամանակի մը ընթացքին ակնառու ոստում մը արձանագրելով։ Պէտք չէ մոռնալ որ Ապակեայ կենդանիները Թենիսի Ուիլերմզի ամենաինքնակենսագրական գործերէն մէկն է, եւ Լորայի հանդէպ Թոմի մեղքի զգացումը նոյնինքն հեղինակին յանցանքի զգացումին մէկ դրսեւորումն է, որ Անանիան կրցաւ մարմնաւորել։ Ասոր կ'ընկերանար Թոմի միւս տագնապը՝ կեանքը շարժապատկերի սրահներուն մէջ երազելով ապրելու փոխարէն սեփական փորձառութեամբ ապրելու ձգտումը, ինչ որ մղեց զինք առեւտրական նաւագդիւներու խումբին միանալու, սակայն ինչպէս Թոմի վերջին արտայատութիւններուն մէջ երեւան կու գայ, նման անձեր ո'չ մէկ տեղ եւ ո'չ մէկ ատեն հանգիստ կրնան գտնել եւ միշտ ալ կը հալածուին իրենց ներքին տագնապներէն։

Ուրիշ գեղեցիկ անակնկալ մըն էր Նարին Աբգարեանի խաղարկութիւնը Լորա Ուիլկֆիլտի դերին մէջ։ Իսկապէս դժուար դեր մը, որովհետեւ դերասանուհին խօսքէ աւելի դէմքի, ձեռքի կամ ֆիզիքական կեցուածքի շարժումներով պէտք է արտայայտուէր։ Հետաքրքրականօրէն, երբ թատերախաղը կը քննարկէի աւարտական կարգի կարգ մը աշակերտներուս հետ, անոնցմէ մէկ քանին հարցուցին, թէ դերասանուհին իսկապէ՞ս կաղ էր ... Ինչ որ կը նշանակէ, որ Նարին համոզիչ կերպով մարմնաւորած էր իր կերպարը, այսինքն՝ ֆիզիքա-

կան թերութենէն բխած զինք ներքնապէս անդամալուծող հոգեվիճակը։

Ճիմ Օ'Գանըր՝ Լորայի «թեկնածուն», արտաքին աշխարհը այս լարուած, անձկութեամբ ծանրաբեռն յարկին տակ բերող անհատն է։ Մէկը որ Լորայի դպրոցական երազներուն մաս կազմած է. դպրոցին ամէնէն փայլուն աշակերտներէն մին, որ կեանքին մէջ իր կարողականութեան կամ ակնկալութիւններուն համաձայն յաջողութիւն չէ գտած, սակայն միաժիտ լաւատեսութիւն մը ունի կեանքին նկատմամբ։ Հետաքրքրականօրէն, մինչ օրաթերթի առաջին էջին վրայ պատերազմի յայտարարութեան լուրը կը տրուի՝ ան հետաքրքրուած է մարզական խաղերու արդիւնքներով։ Կարծես հեղինակին պատկերացումով ան միջին ամերիկացիի խորացում չապրող կերպարն է։ Ուիլերմզ, Թոմի բերնով կ'ըսէ. «Սպանիոյ մէջ յեղափոխութիւն կար։ Հոս կար միայն չփոթ եւ պոռտուք»։ Սակայն Ճիմն է, որ կը հասկնայ Լորան եւ կարճ պահ մը զայն իր վիճակէն դուրս կը հանէ։ Դժբախտաբար, Ճիմ նշանուած է եւ այդ երջանկութեան կարճ, պատրանքի պահը պիտի չքանայ։ Թոմը չէ վճարած ելեկտրական հոսանքին վճարագիրը. հոսանքը պիտի կտրուի եւ կարծես այդ խաւարը խորհրդանշականօրէն յաջորդող օրերու ցուցանիշը պիտի ըլլայ։ Լեւոն Արապեան բաւական մեծ ճիգ թափած էր մտնելու Ճիմ Օ'Գանըրի դերին մէջ, երբեմն բաւական յաջող, իսկ երբեմն՝ նուազ յաջող կատարումով. կամ թերեւս՝ դերին իր մեկնաբանութիւնը տարբեր էր իմ պատկերացումէս։

Պէտք է արձանագրել, որ երաժշտութեան ընտրութիւնը, լուսաւորումը, բեմի յետնամասին ցուցադրուած պատկերները, ընտրուած օրաթերթերը եւ նման բոլոր մանրամասնութիւնները բժախնդրօրէն կատարուած էին։ Վստահաբար, աւելի մեծ բեմ մը կրնար աւելի լայն կարելիութիւններ ընծայել բեմայարդարման համար։ Առաւել, բեմադրութիւնը թարմ չունչ մը կը բերէր եւ հարազատ էր գործի ոգիին եւ հեղինակին պատկերացումին։ Նաեւ խրախուսիչ է թատերախաղին նոր թարգմանութիւնը, որովհետեւ իւրաքանչիւր թարգմանութիւն թատրոնի լեզուն կը նորոգէ եւ յաւելալ ճգրտութեան եւ նրբութիւններու կը ձգտի։

Ակնառու է նաեւ այն պարագան, որ իր վերջին երեք բեմադրութիւններուն ընթացքին, Վիգէն Թիւֆէնքճեան կը յաջողի ընտրուած նիւթիւն համաձայն նոր, երիտասարդ ուժեր գտնել, զանոնք պատրաստել եւ խմբել «Պետրոս Աղամեան» թատերախումբին շուրջ, այս ձեւով բաւական խոր խարիսխ մը կազմելով ապագայ ներկայացումներուն համար։

Անշուշտ պիտի ուզէինք աւելի մեծ հասարակութիւն մը տեսնել հայկական լուրջ թատրոնի հանդիսասրահներուն մէջ։ Կատակերգութիւններ կրնան աւելի լայն ժողովրդականութիւն ունենալ, սակայն նման բեմադրութիւններ այլ տարողութիւն մը կու տան թատրոնին եւ դերասանին։ Իսկ երբ թատերախաղ մը եօթը ութ անգամէն աւելի կը խաղցուի, դերասանը ոչ միայն կ'իւրացնէ մարմնաւորած դերը, այլեւ կ'անձնականացնէ զայն, մանրամասնութիւններ կը բերէ, գորս բեմադրիչն իսկ յաճախ չէր կրնար պատկերացնել։ Ասոր լաւագոյն օրինակներէն մէկը Լիբանանի նախապատեւրագմեան շրջանին վաստակաւոր բեմադրիչ ու դերասան Ճորճ Սարգիսեանը կու տար, Մասիսեանի դերը խաղալով Բաֆֆիի Ոսկի աքաղաղին մէջ։ Անոնք որ իր տասնհինգերորդ կամ քսաներորդ խաղարկման ներկայ եղած էին, ամբողջովին այլ խորութեամբ Մասիսեան մը գտած էին բեմին վրայ, եւ շատեր ա'յո իսկ պատճառով երկրորդ անգամ տեսան զայն։ Յուսանք նման առիթներ մօտիկ ապագային կ'ընծայուին նաեւ մե'ր դերասաններուն եւ բեմադրիչներուն։

Յարութիւն Պերպերեան

Սփիւռքի հայկական կազմակերպութիւններու դերը արտաքին հարցերու ու մարտահրաւերներու դաշտէն ցերս

Հ.Յ.Դ. Բիւրոյի անդամ, Հ.Յ.Դ. Հայ դատի կեդրոնական խորհուրդի նախագահ Յակոբ Տէր-Խաչատուրեանի ելոյթը Հայաստան-Սփիւռք 6-րդ հաւաժողովի ընթացքին:

Մեր նորագոյն պատմութեան ամենամեծ իրադործման՝ Հայաստանի պետականութեան վերականգման հարիւրամեակի շէմին, պատեհ առիթն է որ արժեւորենք մեր համազգային կացութիւնը, կարեւոր ձեռքբերումները եւ դիմագրւած մարտահրաւէրները:

Կասկած չկայ որ ազգովին կը դիմագրւենք մեր լինելիութեան սպառնացող մարտահրաւէրներ: Հայաստանի մէջ անյետաձգելի է փոտախտի եւ մենաշնորհներու դէմ պայքարը, ընկերային ու տնտեսական արդարութեան հաստատումը եւ արտագաղթի կասեցումը: Սփիւռքի մէջ հայութեան խոշոր հատուածներու ուժացումը եւ հայ կեանքի նկատմամբ շատերու անտարբերութիւնը լուրջ մտահոգութիւններն են: Այս բոլորը կ'արգելակեն Հայաստանի ու Արցախի արտաքին վտանքներու առաջն առնելը, մեր պետութիւնը միջազգային բեմի վրայ կը դարձնեն խոցելի, որովհետեւ աշխարհը լաւ գիտէ թէ զօրաւոր է այն ազգը ու ինքնավստահ՝ այն պետութիւնը, որ ներքին համըրաշխութեամբ ու ընկերային արդարութեամբ զօտեպնդուած պայքար մղելու ամբողջական պատրաստակամութիւնն ունին: Հոս է հիմնական մարտահրաւէրը, որ պէտք է բոլորով դիմագրւենք շարունակաբար ամրապնդելով անքակտելի այն կապը, որ Հայրենիքն ու Սփիւռքը կը վերածէ մէկ ազդեցիկ ազգային հաւաքականութեան:

Կը գիտակցինք նաեւ որ այսօր, բոլոր դժուարութիւններէն ու բազմադունե ենթակայական եւ առարկայական լուրջ խոչընդոտներէն անդին, մենք կ'ապրինք պատմական աննախընթաց ժամանակահատուածի մը մէջ, երբ Հայաստան անկախացած է, Արցախը՝ ազատագրուած, ջաւախահայութիւնը՝ իր իրաւունքներուն տէր եւ Սփիւռքի գիտակից ու պայքարող տարրը՝ պատնէշի վրայ:

Այդ կազմակիրպ Սփիւռքի մէջ, աշխոյժ ու նպատակասլաց է Հայ Դատի ու քաղաքական կառոյցներու գործունէութիւնը: Այսօր, արտերկրի մէջ Հայ Դատի յանձնախումբերու եւ գրասենեակներու ցանցը ու նմանօրինակ կառոյցները աննախընթաց զարգացում կ'ապրին ու արտաքին աշխարհի մէջ լուրջ հեղինակութիւն կը վայելեն: Մեր ազգային կարեւորագոյն հարստութիւններէն է Հայ Դատի կամաւոր ու արհեստավարժ նուիրեալներու այս աշխարհասփիւռ փաղանքը, հայկական «երկ-

րորդ բանակը», որ կը պաշտպանէ մեր հայրենի պետականութեանց թիկունքը, աշխարհով մէկ կ'ամրապնդէ անոնց դիրքերը եւ որպէս տարբեր երկիրներու գիտակից քաղաքացիներ կը պահանջէ այդ երկիրներու կառավարութիւններէն ու խորհրդարաններէն հայանպաստ դիրքորոշում եւ մեր հայրենի պետականութեանց գործնական աջակցութիւն: Անոնք կ'ամբողջացնեն հայկական դեւանագիտութիւնը՝ արտաքին գործերու նախարարութեան, դեսպանատուներու եւ այլ պետական ներկայացուցչութիւններու հետ համագործակցելով եւ աշխատանքը համադրելով:

Այսօր, հայրենի պետականութեանց զօրակցութիւնը առաջնահերթ հարթակն է նորօրեայ մեր Հայ Դատի գործունէութեան չորս մարզերուն, որոնք առհասարակ կ'ամփոփենք հետեւեալ կէտերուն մէջ․-

1) ՀՀ եւ Արցախի Հանրապետութիւններու պետական հիմքերու ամրապնդում, անոնց միջազգային վարկի բարձրացում, Արցախի ինքնորոշման իրաւունքի արժարժում ու բանակցութեանց ծիրէն ներս հայանպաստ կեցուածքներու ապահովում եւ ՀՀ ու Արցախի արտաքին մարտահրաւէրներու դիմակալման զօրակցութիւն.

2) Զաւախահայութեան եւ Արեւմտեան Հայաստանի հայութեան իրաւունքներու պաշտպանութիւն.

3) Ցեղասպանութեան ճանաչման ու դատապարտման գործընթացի շարունակութիւն եւ պահանջատիրութեան հարցի բարձրացում.

4) Սփիւռքի հայութեան ու մանաւանդ՝ երիտասարդութեան քաղաքականացում:

Կեդրոնաւալով առաջին կէտին վրայ, որ հայրենի պետականութեանց lobbying-ի գործն է, կարելի է նշել կարեւոր յառաջիկաղաց ու բազում հնարաւորութիւններ:

Առաջին՝ բաւական ճամբայ կտրած ենք արդէն աշխարհին փաստելու, որ որեւէ ոտնձգութիւն Հայաստանի ու Արցախի նկատմամբ հարուած է ողջ հայութեան, որ պատրաստ է ազգովին ծառանալու ամէնուրէք. աշխարհը այսօր կ'անդրադառնայ, որ արտերկրի պահանջատէր հայութիւնը պատրաստ է ամէն զոհողութեան՝ ապահովելու համար Հայրենիքի անվտանգութիւնը, անոր միջազգային ցանցի ընդլայնումը, այլ երկիրներու հետ յարաբերութեանց սերտացումը եւ երկկողմանի ու բազմակողմանի կապերով տնտեսական զարգացման խթանումը: Բնականաբար Հայաստանի ներքին մթնոլորտի բարելաւումը մեծապէս կը սատարէ արտաքին յաջողութիւններուն, եւ հակառակը՝ ներքին որեւէ ցնցում Հայաստանը կը դարձնէ խո-

ցելի արտաքին ճակատի վրայ ու աշխարհով մէկ տարուող աշխատանքներուն կը հասցնէ մեծ հարուած:

Երկրորդ՝ աւելի համակարգուած ձեւով Հայրենք-Սփիւռք քաղաքական գործակցութիւնը թեւակոխած է նոր ու խոստմնալից հանգրուան, սակայն պարտինք առաւել խթանել համագործակցութեան հնարաւորութիւնները՝ նոր մեթոտներով տեղեկութիւններու երկկողմանի հոսքը ապահովելով, զարգացող կացութիւններու միացեալ գնահատումով եւ դերերու ճիշտ բաշխումով: Ու այս բոլորը՝ փոխադարձ վստահութեամբ ու նոյն առաջնահերթութիւններու վրայ աշխատելով: Գաղտնիք չէ, որ, որպէս Հայ Դատի ոչ-պետական կառոյցներ Սփիւռքի մէջ, մենք ունինք հնարաւորութիւն աւելի կարծր ու համապարփակ կեցուածքներ ճշդելու կարգ մը հարցերու նկատմամբ, ի տարբերութիւն մեր պետական ներկայացուցիչներուն, որոնք առաւել զուսպ կը ներկայանան ու կ'արտայայտուին միջազգային նորմերու պարտադրած սահմանափակումներու շրջանակէն ներս: Եւ սա լուրջ հնարաւորութիւն է բոլորիս համար գիրար լրացնող պատգամներ, յարաբերական աշխատանքներ ու յայտարարութիւններ դրսեւորելու համար:

Երրորդ՝ պարտինք անմիջապէս նախաձեռնել քարոզչական մարզէն ներս մեր հաւաքական բացթողումներու սրբագրման: Հաղորդակցութիւններու այս դարուն, աններելի են քարոզչական մեքենաներու դանդաղկոտութիւնը, չհամակարգուած ըլլալը, ինչպէս նաեւ՝ կտրուկ եւ ազդեցիկ պատգամներու եւ լողունքներու յստակ դրսեւորման բացակայութիւնը: Արհեստավարժ մօտեցումներով ու համակարգուած ձեւով քարոզչական արշաւներու անհրաժեշտութիւնը կարելի չէ անտեսել: Թուրքազերիական համակարգուած ու պետականօրէն ֆինանսաւորուած քարոզչական գրոհին պէտք է պատասխանենք նոյնքան արհեստավարժ մօտեցումներով:

Չորրորդ՝ Հայ Դատի աշխատանքները ունին յատուկ քաջողականութիւն սփիւռքահայ երիտասարդութեան համար, նոյնիսկ անոնց պարագային, որոնք այլապէս կապուած չեն հայ կազմակերպ կեանքին: Այս կարողականութիւնը պէտք է լաւապէս օգտագործենք՝ բազմացնել Հայ Դատի բանակի շարքերը բոլորին հրաւիրելով որ, գոնէ փոքր բաժնով, մասնակցին այս սրբազան գործին, Հայրենիքին զօրակցութիւնը իրենց բարոյական պարտքը նկատելով:

Սիրելի հայրենակիցներ,

Սփիւռքի կազմակերպուած, կարգապահ եւ Հայ Դատի նուիրեալ արհեստավարժ ու կամաւոր մեր բանակը բազմաշերտ ու բազմակողմանի պայքար կը մղէ ի նպաստ Հայրենիքին եւ մեր ազգային շահերուն, միաժամանակ ազդու կերպով դիմակայելով թուրքիոյ, Ատրպէյճանի ու անոնց գինակիցներու շղթայաղերծած ու մեծ ֆինանսաւորումով առաջ տարած համաշխարհային հակահայ արշաւին:

Պարտինք ազգովինք զօրակցիլ նաեւ այս երկրորդ բանակին, որպէսզի համահայկական տարողութեամբ շարունակենք մնալ ազդու դերակատար աշխարհի երեսին: Հայ Դատի մեր մարտիկները կը գործեն արտաքին ճակատի վրայ, հեռու սփիւռքեան մանր տարակարծութիւններէն ու հայրենի ներքին քաղաքականութեան վերիվայրումներէն: Մեզի հարկաւոր չեն սփիւռքեան նոր կառոյցներ, այլ եղածը պահպանելու, զարգացնելու եւ շարունակաբար բարելաւելու ձգտումը պէտք է համարուի էական: Այլեւս քանդուած են բաժանաբար գիծերն ու պայմանները եւ այսօր աննախընթաց առիթն ունինք համախմբուելու, գիրար լաւապէս ճանչնալու, աշխատանքը համադրելու եւ ազգային առաջնահերթութիւններու մշակումով առաւել ազդու գործ ծաւալելու: Մէկ խօսքով՝ ազգովին բռնցքուելու՝ Հայրենիքին սատարելու ու ազգային ազատագրական պայքարը շարունակելու համար:

Ձեր բոլոր ճամբորդական Կարիքներուն համար հեռաձայնել՝

(514) 284-7676

ՅԱՏՈՒԿ ԳԻՆԵՐ ԴԷՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ...

ԼԱԽԱԳՈՅՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻԷՆ ԵՒ ՅԱՐՄԱՐԱԳՈՅՆ ԳԻՆԵՐ

PERMIS DE QUÉBEC

3438 Rue St-Denis, Montreal, QC H2X 3L3, Fax: 514-284-7677

Հ.Յ.Դ.

ՍԱՐԳԻՍ ԶԷՅՌԵԱՆ

ԿՈՄԻՏԵՌՈՒԹԵԱՆ

25-ԱՄԵԱԿ

1992-2017

19 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, 2017

«Հորիզոն»ի աշխատակից Սոնա Թիրթիզեան կ'արժանանայ Սփիւռքի նախարարութեան «Մայրենիի պաշտպան» մրցանակին

«Հորիզոն»ի աշխատակից Սոնա Թիրթիզեան Կէ-տիկեան արժանացաւ Հայաստանի Սփիւռքի նախարարութեան «Հայապահպանութեան գործունէ նշանակալի աւանդի համար» համահայկական 2016 թուականի մրցանակաբաշխութեան «Մայրենիի պաշտպան» Գ. մրցանակին:

Սոյն մրցանակը ունի զանազան բաժանմունքներ, որոնցմէ «Մայրենիի պաշտպան» անհատական մրցանակները կը տրուին Սփիւռքի մէջ հայապահպանութեան աշխատանքներուն մէջ նշանակալի ներդրում ունեցող ուսուցիչներու, լրատուական ասպարէզին մէջ աշխատողներու, հեղինակներու եւ այլոց:

Նշենք, որ Սոնա Թիրթիզեանը «Հորիզոն»ի սրբազրիչն է, կը տանի նաեւ խմբագրական, լրագրական եւ թարգմանական աշխատանքներ: Ան նաեւ «Հորիզոն» Մանկապատանեկանի խմբագիրն է եւ մաս կը կազմէ «Հորիզոն» Գրականին խմբագրակազմին:

Պատուոյ գիրք յանձնուեցաւ «Հորիզոն»ի վարիչ խմբագիր Վահագն Գարազեանի կողմէ:

Յարութ Թիրթիզեան հանդիպեցաւ ՀՅԴ ԳԵՄ-ի անդամներուն հետ

24 Սեպտեմբեր 2017-ի երեկոյեան, Հ.Յ.Դ. Գանատայի Երիտասարդական Միութեան «Լեւոն Շանթ - Աշոտ Բեկր» մասնաճիւղի ընկերները հանդիպում մը ունեցան Մոնթրէալի Ահուսեցիք-Գարթիէրվիլ շրջանի քաղաքապետի պաշտօնի թեկնածու պրն. Յարութ Շիրի-եանի հետ: Ընտրութիւններուն մասնակցութեան կարելիութեան մասին զրուցելէ ետք, ԳԵՄ-ականները աւելի մօտէն ծանօթացան պրն. Շիրիեանի քաղաքական գործունէութեան, մանաւանդ Հայ Դատի ի նպաստ անոր ունեցած ներդրումին: Հանդիպումը վերջ գտաւ ընտրարշաւին ԳԵՄ-ի ունենալիք ներդրումին ի նպաստ պրն. Յարութ Շիրիեանին եւ իր ցանկալիքներուն: Վերջին բաժինը ներկայացուց Հ.Յ.Դ. «Միհրան Փափազեան» կոմիտէի ընտրական յանձնախումբի անդամ ընկեր Գէորգ Թորոսեանը:

Հայ Դատի Յանձնախումբը Հանդիպեցաւ Դեսպան Լեւոն Մարտիրոսեանին Հետ

21 Սեպտեմբեր 2017-ին, ՀՅԴ Գանատայի Հայ Դատի յանձնախումբը ներկայացնող պատուիրակութիւն մը հանդիպում ունեցաւ Գանատայի մօտ Հայաստանի Հանրապետութեան նորանշանակ դեսպան՝ Լեւոն Մարտիրոսեանի հետ: Հանդիպման ընթացքին, որուն ներկայ գտնուեցան յանձնախումբի նախագահ Շահէն Միրաքեան, ՀՅԴ Գանատայի Կեդրոնական Կոմիտէի անդամ Վաչէ Շամլեան եւ Հայ Դատի Օթթաուայի գրասենեակի տնօրէն Սեւակ Պէլեան, շնորհաւորեցին դեսպան Մարտիրոսեանը իր նոր պաշտօնի ստանձնման կապակցութեամբ:

Դեսպան Մարտիրոսեանի հետ քննարկուեցան Հայաստան-Գանատա յարաբերութեանց զարգացման, Հայոց ցեղասպանութեան պահանջատիրական հոլովոյթին, Արցախեան հիմնահարցի կարգաւորման առնչուող հարցեր:

Սուրբ Խաչվերաց տօնի Գշտմ Վանգուվրի մէջ

Կիրակի, 17 Սեպտեմբեր, 2017-ին Սուրբ Խաչվերաց տօնին առթիւ Սուրբ եւ Անմահ Պատարագ մատուցուեցաւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ: Պատարագիչն էր եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ Հոգշ. Տ. Գարեգին Վարդապետ Շիրաթմեան, իսկ պատարագին կը սպասարկէին եկեղեցւոյ սարկաւազներն ու կիսասարկաւազները:

Պատարագէն ետք հաւատացեալ ժողովուրդը թափօրին ընեակցութեամբ ուղևուցաւ Հայ Կեդրոնի «Լազարեան» սրահ, ուր տեղի ունեցաւ Անդաստան եւ Ռեհանի օրհնութիւն:

Աւանդութեան համաձայն սպասարկուեցաւ հոգաբարձութեան եւ Տիկնանց յանձնախումբին պատրաստած համեղ հարիսան:

Մեղրիկ Սիւլահեան Զափանեան

Linda Kharaboyan Notaire Notary Ձեր նոտարական և իրաւաբանական հարցերն ու ծրագիրները վստահեցէք մնալի Vos affaires. À cœur. Therrien Couture 3111, boul. Saint-Martin O., #500 Laval (Québec) H7T 0K2 t. 450 682.5514 - 855 633.6326 linda.kharaboyan@therriencouture.com therriencouture.com	VIZUALIS optométriste DR SHANT DONABEDIAN Centre d'Achat Fairview - Fairview Mall Pointe Claire 514 695 2555 - VIZUALIS.CA	PHOTO Cristal (514) 744 4313 Mariage - Portrait - Graduation Restauration - Commercial - Passeport Publicité - Lamination - Encadrement Video - Reproduction 647 Boul. Decarie VSL Montreal QC H4L 3L3 photocrystal@hotmail.com www.photocrystal.com
Assura Bien inc. Cabinet en assurance de dommages et de services financiers Ապահովագրական գրասենեակ KRIKOR ABRAKIAN VAHAN MATOSSIAN 970 Montée de Liesse, suite 306, Saint-Laurent, Qc, H4T 1W7 T: 514.903.3999	RITA BAGHDASSARIAN Conseillère en Sécurité Financière Revenu Garantie Viager COMPTE D'ÉPARGNE LIBRE D'IMPÔT (CELI) • CRÉATION D'HÉRITAGE • REER, FERR, RENTE RETRAITE • PLAN D'ÉDUCATION-REÉÉ • ASSURANCE-VIE & HYPOTHÉCAIRE • ASSURANCE SALAIRE & COLLECTIVE • ASSURANCE DE PARTENARIAT 3820, boul. Lévesque Ouest, Bureau 101, Laval Qc. H7V 1E8 Tél.: (450) 973-2822 • (514) 884-1117 • Fax: (450) 973-2262 ritabagh@yahoo.com	TAXI MIRABEL 450-430-2650 Taxi Mirabel Հայկական հաստատութիւնը կարիքը ունի 20 հայ թաքսի վարորդի Միքայէլ շրջանին մէջ: Հաճեցէք հեռաձայնել Արային (514) 979-1317 թիւին: Taxi Mirabel needs Mirabel area taxi drivers with pocket number, besoin de chauffeur de taxi. Call/Appelez: (514) 979 1317
RE/MAX RE/MAX 3000 inc. Agence immobilière Elie Berberian Courtier immobilier / Real Estate Broker C 514.519.3543 B 514.333.3000	ONGLES CAROLE HAMPARTSOUMIAN POSE D'ONGLES RÉSINE ET POUDRE MANICURE & PÉDICURE AVEC GEL RECouvreMENT SUR ONGLES NATURELS Առողջ եղունգներու խնամքի համար հեռաձայնել՝ 514 941-0014 LAVAL	KRIKOR MAROUNIAN RLU Independent Financial Security Broker Life Insurance • Disability & Critical Illness Insurance Group Insurance • Pension Plans Travel/Visitor Medical Insurance 11820 General Giraud Montreal, QC H4J 2H6 Res: (514) 332-7021 Fax: (514) 332-7376 Cell: (514) 927-2666 krikormar@gmail.com
FIVE STAR ELECTRIQUE CINQ ÉTOILES SPECIALIST IN DECORATIVE GARDEN LIGHTING RESIDENTIAL-COMMERCIAL BEDROS NALPATIAN 442, LA RIVIÈRE, LAVAL, QC. TEL: 514 - 497- 5155 FAX: 450 - 689- 3997 E-MAIL: ELECTRIC.FIVESTAR@GMAIL.COM	CENTUM Mortgage programs for new comers to Canada New purchases Refinancing Second mortgages Self employed Low credit score Access to top lenders including private lenders SOSIE DERNERSESSIAN MORTGAGE AGENT LICENCE #M12001830 716 Gordon Baker Road, Unit 204A, Toronto Ontario M2H 3B4 416.662.6650 cell centum.ca/sosie_dernersesian	ALINE BEKEREJIAN NOTAIRE - NOTARY 180, rue Fleury ouest Montréal, Qc, H3L 1T5 T 514.382.7222 F 514.381.1818 aline.b@notarius.net www.abnotaires.com Նոտար եւ իրաւաբանական խորհրդատու՝ Ալին Բեքերեճեան

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Հանգուցեալ **ԺԱՆԷՔ ՄԱՐՏԻՔ ԳՈՒԶՈՒՅՆԱՆ**ի մահուան Ա. տարելիցին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 8 Հոկտեմբեր 2017-ին, Սուրբ Յակոբ Առաջ. Մայր եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. Պատարագի: Սգակիրներ՝ տիար Սարգիս Գուգունեան, տէր եւ տիկին Զարեհ եւ Սիլվա Շահինեան եւ զաւակունք, տէր եւ տիկին Փիլո եւ Մարալ Ճամբեան եւ զաւակունք, տէր եւ տիկին Ռաֆֆի եւ Անիթա Ժազալեան եւ զաւակունք, տէր եւ տիկին Մայր եւ Սոնիա Գուգունեան եւ զաւակունք, տէր եւ տիկին Վրէժ Մարտիք, տիար Լուսինիկ Մարտիք:

Այցելեցեք Ս. Յակոբ Առաջ. Մայր Եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ դպրոցի կայքէջը՝ www.sourphagop.org

Taxi Mirabel ընկերութիւնը կարիքը ունի վերակացուի մը, որ պէտք է խօսի արաբերէն, հայերէն, անգլերէն եւ ֆրանսերէն, նաեւ պէտք է ունենայ հաշուապահութեան վկայական եւ փորձառութիւն, (աշխատածամ՝ շաբաթական 40 ժամ): Հետաքրքրուողները իրենց ինքնակենսագրականը (CV) կրնան դրկել այս հասցէին (emploitaxi@gmail.com) կամ կրնան հեռաձայնել Արա Մոմճեանին 514-979 1317:

ԳՈՐԾԻ ԱՌԻԹ

COIFFURE GARO վարսայարդարման սրահը կարիքը ունի կանանց վարսայարդարի՝ 2 տարուան փորձառութեամբ:

Հետաքրքրուողներէն կը խնդրուի հեռաձայնել 450 973-9019 կամ 514 978-4468 թիւերուն:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ «ՄՈՒՇԵՂ ԻՇԽԱՆ» ԳՐԱԳԱՐԱՆ

Արապետ Գրիգոր

Հոթոյեան Գրիգոր – Մայրամուտի Ցոլքեր
Վանկեան Ճորճ – Չորս Թատերակ
Մատենճեան Մարտիկ – Այցելութիւն բռնագրաւուած դրախտին
Ղարաբաղեան Նազենի – Անի – Ջուխա
Ղարաբաղեան Սպարտակ – Արեւի բնակավայրը
Աւագեան Էդուարդ – Մենք ապրում ենք կոնդում – Ա.-Բ. հատոր
Այվագեան Միքայէլ – Ուլքեր եւ սպանել Ջենալ փաշային
Մելքոնեան Ռուբէն – Հայերի բռնի իսլամացումը
Ցեղասպանութեան տարիներին
Թէքէեան Վահան – Կեսարիա երթուղարձի եւ բնակութեան օրագիր մը
Անտնեան Արսլան – Մշոյ գիրքը
Թովմասեան Մ. Պետրոս – Աբբասեան խալիֆայութեան վերջին պատմաւրջանը եւ հայութիւնը (991-1258թթ.)
Cheterian Vicken – Open Wounds Armenians, Turks and a Century of Genocide
Cheterian Vicken – Perestroika to Rainbow Revolutions Reform and Revolution after Socialism
Cheterian Vicken – War and Peace in the Caucasus Russia's Troubled Frontier

Գրադարանը բաց է Երեքշաբթի եւ Հինգշաբթի 1-5 - Կիրակի օրերը ժամը 11-2
Վնդանագրութեան սակ \$12 փոքրկրու \$7
Մոնրէալի Հայ կեդրոն, գեոմայրակ, ՀՕՄ-ի Ծաղկոցին կից - 514-337-7753

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ-ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տիկ. Արաֆսի Խոզոզեան եւ զաւակունք այսու կու գան իրենց խորին շնորհակալութիւնները յայտնելու Գերաշնորհ Տէր Բարգէն Արքեպիսկոպոս Զարեանին, Տէր Գառնիկ Աւագ քհն. Գոյունեանին, ՀՕՄի Գանատայի Շրջանային վարչութեան, ՀՕՄի «Շուշի» եւ «Սօսէ» մասնահիւղերու վարչութեանց եւ անդամներուն, Ս. Յակոբ վարժարանի տնօրէնութեան եւ անճակազմին, Hema-Quebec հաստատութեան եւ բոլոր անոնց որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով, նուիրատուութեամբ, հեռաձայնով եւ ե-մամակով ցաւակից եղան իրենց սուգին, իրենց սիրելի ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր եւ եղոր **ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԽՈԶՈԶԵԱՆ**ի մահուան տխուր առիթով: Հանգուցեալին մահուան բառասունքին առթիւ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 8 Հոկտեմբեր 2017, Ս. Յակոբ Առաջ. Մայր եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. Պատարագի: Սգակիրներ՝ Տիկ. Արաֆսի Խոզոզեան, զաւակունք եւ հարազատներ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Այսու Պէգմեան ընտանիքը խորին շնորհակալութիւնները կը յատնեն Բարձրաշնորհ Առաջ. Սրբ. Տ. Բարգէն Արք. Զարեանին, Բարձրաշնորհ Սրբ. Տ. Խաժակ Արք. Յակոբեանին, Արժանապատիւ Տ. Հրայր Աւագ քհնյ. Նիկոլեանին, Արժանապատիւ Տէր Գառնիկ քհնյ. Գոյունեանին, Ս. Յակոբ Առաջ-նորդանիստ Մայր եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան, ՀՕՄ-ի Գանատայի Շրջանային վարչութեան, ՀՕՄ-ի Մոնթրէալի «Սօսէ» եւ Լաւալի «Շուշի» մասնահիւղերու վարչութեան, «Հորիզոն» Շաբաթաբերթի խմբագրութեան, եւ բոլոր մեր հարազատներուն, գործակիցներուն որոնք անձամբ, հեռաձայնով, նուիրատուութեամբ մասնակից եղան իրենց սուգին, իրենց սիրելի մօր՝ **ՆՈՐԱ ԵՎ ԵՎԵՆԵԱՆ ՊԵՋՅԵԱՆ**-ին մահուան տխուր առթիւ:

Day and night at the zoo this fall!

EVERY SATURDAY AND SUNDAY
UNTIL OCTOBER 29TH
15 presentations each day

NEW EVENING
DISCOVERY
TRAIL.

14⁹⁹TX

FRIDAYS, SATURDAYS AND SUNDAYS
UNTIL OCTOBER 29TH

NOCTAMBULE

Animals and dinos on a lighted path... a nocturnal activity not to be missed!

ZOOGRANBY

BUY YOUR
TICKETS
ONLINE

PROUD PARTNERS OF THE ANIMAL KINGDOM

DANS UN JARDIN.

MAMAN

All trademarks belong to their respective owners

horiZon

H O R I Z O N
Hebdomadaire arménien
Armenian Weekly
Publié par / Published by
Les Publications Arméniennes
(1991)
3401, Olivar-Asselin
Montréal, Québec
Canada H4J 1L5

Abonnement annuel /
Yearly subscription
Canada
2e classe - 2nd class: \$80
plus applicable taxes
1re classe - 1st class: \$95
États-Unis / USA
1re classe - 1st class: \$95 US
Ailleurs / Elsewhere
1re classe - 1st class: \$125 US

Administration / Publicité
Sylvia Ehramdjian-Bachekjian
(General Manager)
Tél.: (514) 332-3757
Télécopieur/Fax (514) 332-4870
E-Mail: sylvia@horizonweekly.ca
Courrier de deuxième classe
/No. 40065294 / Second class mail
Dépôt légal: bibliothèques nationales
du Québec et du Canada - ISSN 0708580X

Թորոնթոյի
Ներկայացուցիչներ՝

Գրիգոր Հոթոյեան, (416) 494-1921
Ժազ Վարպետեան, (416) 722-9225

Վարիչ Խմբագիր՝
Վահագն Գարազաշեան
Վարչական պատասխանատու՝
Սիլվա Պաշեգճեան
Քարտուղար՝ Մարինա
Տէր Խաչատուրեան
Աագ Խմբագիր՝
Վրէժ-Արմէն Արքիմեան
Անգլերէն/Յոթաներէն՝ Վիգէն Արքա-
համեան, Թինա Սիլահեան
Չեաւորում՝ Նէնսի Կիրակոսեան
Սրբագրիչ՝ Սոնիա Աճէմեան
Սոնա Թիթիզեան-Կէտիկեան

Լուսանկարիչներ՝ Արմէն Ալեմեան, Մայք Թաշճեան, Իշխան Ղազարեան, Գալուստ Պապեան, Վազգէն Տէկիրմէնթաշ,

Financé par le
gouvernement
du Canada

Funded by the
Government
of Canada

Canada

ሠህፍሲ ሠዓብቱ ጌላሂ

 ԽՈՅ (21 Մարտին 20 Ապրիլ) - Ծրագրիր մը
համար լաւատես եղէք եւ անվախ գործադ-
րեցէք զայն: Ձեր սրտին խօսող այս գործը
յաշնոյթաւորեամբ պիտի աւարտուի եւ պիտի
գարմացնէք ձեր շրջապատի անծերը: Բախտաւոր
օրը Ուրբաթն է, իսկ բախտաւոր թիւը՝ ութն:

ՏՈՒԼ (21 ԱպրիլԷՆ 21 Մայիս) - Ի՛նչ որ եք,

 Նույնը մնացեք: Ուրիշներու հաճելի ըլլալու
 համար ոչինչ փոխեցեք: Բնութիւնը ինչ որ
 շնորհած է ձեզի՝ աւելի լաւ է: Բնական ըլ-
 լալը աւելի նախընտրելի է, կեղծիքի պէտք
 չունիք: Բախտաւոր օրը Շաբաթն է, իսկ բախտա-
 ւոր թիւը՝ չորսը:

 ԵՐԿՈՒՌՐԵԱԿ (22 Մայիսին 21 Յունիս) - Գանգատելով ո՛չ մեկ տեղ կրնաք հասնիլ. յաջողութիւն ունենալու համար անպայման պէտք է ջանք ընել եւ աշխատիլ: Եթե դուք ձեզ չէք կրնար օգնել, ուրիշէն ոչինչ սպասեցէք: Բախտաւոր օրը Յինգշաբթին է, իսկ բախտաւոր թիւը՝ մէկը:

 ԽԵՑԳԵՏԻՆ (22 Յունիսեւ 23 Յուլիս) - Եթե ամուրի եք, այսօր ձեր կեանքի ընկերոջ պիտի հանդիպիք, եւ ձեր կեանքը բոլորովին պիտի փոխուի, իսկ ամուսնացած զոյգերուն կեանքը նոր թափ մը պիտի ստանայ: Բախտաւոր օրը Երեքշաբթին է, իսկ բախտաւոր թիւը՝ տասն:

ԱՌԻԾ (24 Յուլիսին 23 Օգոստոս) - Ոչինչ
մտածեցեք, կեանքը վայելեցեք իր բարիք-
ներով, դժուարություններ միշտ կան. ան-
տեսեցեք զանոնք եւ միայն լաւ կողմերը
ընդունեցեք, այլապէս կեանքը կ'անցնի
միայն դժգոհություններով: Բախտաւոր օրը Շա-
բաթն է, իսկ բախտաւոր թիւը՝ երկուս:

 ԿՈՅԱ (24 Օգոստոսին 23 Սեպտեմբեր) -
Եթե դժուարություններ ունիք, ձեր բարեկամները միշտ պատրաստ են ձեզի մոտիկ ընելու եւ օգնելու. անոնք կրնան ձեզ խրատել եւ դեպի ուղիղ ճամբայ առաջնորդել: Բախտաւոր օրը Երկուշաբթին Է, իսկ բախտաւոր թիւը՝ ութն:

 ԿՇԻՌԸ (24 Սեպտեմբերին 23 Հոկտեմբեր)
- Եթե ձեր կեանքը փոխել կ'ուզեք, ձեր սրտին խօսող ասպարեզ մը ընտրեցեք: Փոփոխութիւնները յաճախ յաջողութեան կ'առաջնորդեն. նորութիւն մը կրնայ ձեր ապագան կերտել: Բախտաւոր օրը Կիրակին է, իսկ բախտաւոր թիւը՝ չորսը:

 ԿՐՈՒԾ (24 հոկտեմբերին 23 նոյեմբեր) - Կայուն վիճակ մը չունիք. ընկերային գետնի վրայ միշտ փոփոխություն կ'ուզեք. ձեր ապագայ կեանքին համար ձեր սրտին խոսող անձին հետ մնացեք, որպեսզի ուրախ կեանք մը ունենաք: Բախտաւոր օրը երեքշաբթին է, իսկ բախտաւոր թիւը՝ վեցը:

 ԱՐԵՎՆԱԳԻՐ (24 Նոյեմբերին 21 հեկտեմբեր) - Դուք ձեզի յոգնած կը զգաք եւ ոչինչ ընել կ'ուզէք, իրաւունք ունիք, հանդարտօրէն տունը մնացէք եւ հանգստացէք, որպէսզի յաջորդ օր աւելի կայտառ զգաք: Բախտաւոր օրը Շաբաթն է, իսկ բախտաւոր թիւը՝ երկուս:

 ԱՅԾԵՂՋԻՐ (22 Դեկտեմբերին 20 Յունուար) - Երկար ժամանակ է ի վեր ձեր ընկերներին հեռու էք. ընթրիքի երեկոյ մը կազմակերպեցէք եւ հրաւիրեցէք զանոնք, որպէսզի ձեր տրամադրութիւնը բարձրանայ: Բախտաւոր օրը Յինգշաբթին է, իսկ բախտաւոր թիւը՝ երեքը:

 ԾՈՎԱՆՈՅԸ (21 Յունուարին 19 Փետրուար) - Փոխտնօրինությանը կը մօտենաք կեանքին եւ լաւ կ'ընէք: Ձեր այս նկարագիրը շատեր պիտի ուզեն ունենալ, սակայն չեն յաջողիր. կեանքի մեծ բանալին ունիք ձեր ձեռքին: Բախտաւոր օրը Կիրակին է, իսկ բախտաւոր թիւը՝ եօթն:

 ՁՈՒԿ (20 Փետրուարին 20 Մարտ) - Շատ
ընկերային էք, եւ ձեր ընկերութիւնը միշտ
կը գնահատուի: Այս շաբաթավերջին հաճե-
լի ընթրիքի մը պիտի հրաւիրուիք եւ շատ
ուրախ պիտի լլլաք: Բախտաւորօր օրը Շա-
բաթն է, իսկ բախտաւոր թիւը՝ ինն:

ՄԱՅԻՐԱ ՅԱՆԱՐԱ ԱՆԱՋՆՈՐԴԱՆԻՍՏ
ՄԱՅԻՐԱ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

«Տէր Ողորմակ» ինդըանդով
Տ. և Տ. Լեւոն Արուշանան, ընտք. 25

Շաբէ Օճանեան Պէջճանի 40-ին
Ժիրայր, Եղիսէ, Ալին, Նաթալի
Պէջճանան,
Թնին, Րիթա Րասիդորբի,
Րաֆֆի Պէջճանան,
Նորայր, Վարդուկ, Ալէքս, Արէն,
Սարին Պէջճանան,
Անթոնի, Անի, Թովմաս, Մայքըլ
Պէջճանան,
Նիքոլա, Լէա, Ժանն Սալ-Նաւ 400
Անահիտ, Ռուբէն Գույումճանան 40
Ուայլի, Սիլվա Գարրուդեան 50
Կարօ, Թէնի Գարրուդեան 25
Բրէդ, Պարօ Սրկ, Հերբ Նոյնտոնեան
25

Գրիգոր, Իրան Մերաքեան 50
Մաշիկ, Թայլան Սէպէան 20
Մեկթը և Տիկ. Ամենակ Գազանճ-
ան 25

Կապի, Սիմա Ջափարեան 40
Լեւոն, Լենա Տէմիրճանան 30

Յարութիւն, Նոյնի, Կարօ Բապա-
տայաններու Ղուղոց

Ժիրայր, Եղիսէ, Ալին, Նաթալի
Պէջճանան 150

Տ. և Տ. Նորայր Պէջճանան 50

Գարաբէն Ճըրլեանի մահուան
(Գամաակոս) 7-օրէքին

Թորոս, Հուրիկ Մկրտիչեան 10

Պրոքսու, Պորոս Սապաթայաններու,
Փլանսթրի Պալմայանի Ղուղոց,

Պալմայանան, Սապաթայան գերդաս-
տանաց ննջեցողը

Ռուբէն, Մարօ Նշանեան 50

Վարդան Բրճայանի Ղուղոյն

Մարի, Համբար, Շոդիկ, Թամար
Բրճայան 15

Գեորգ, Ադանի, Միշա Միքայէլեան
ներու Ղուղոց

Ալպրիթիան Միքայէլեան 35

Մայքըլ Գարբէլեանի մահուան առ-
թիւ

Տ. և Տ. Ղուկաս Տէր Ղուկասեան
100

Յըստըքեանան ընտք. 50

Պերճ Ծուրուքեանան 50

Torani family 50

Յովիկ, Նելլի Պարսեմեան 25

Տ. և Տ. Վահէ Սարմադեան 20

Babi family 40

George Terkman, family 40

Desire Terkman 20

Յովսէփ, Սիլվա Մաթոնեան 50

Ատրթիւն Քէօթօղլեանի մահուան
առթիւ

Աստղիկ Էսմէրեան 20

Պարզեւ, Նաթալի Անթոնեան 100

Մատալեյ, Սեպուհ Պաղտատապեան
50

Սապօ Քէօթօղլեան 100

Սարի Նրէքեան 50

Տ. և Տ. Գեորգ Պարսեմեան 100

Տ. և Տ. Հրաչ Մուրադեան 100

Աւետիս, Ատէլ Տալտայեան 50

Տ. և Տ. Յարութիւն Շափճեան 50

Տիանա Արաքեան, Գլբը. 50

Տ. և Տ. Րաֆֆի Ջէլթունեան 30

Տ. և Տ. Յակոբ Դարբանեան 50

Տ. և Տ. Ուայլի Սիմապաղտեան 50

Շուշիկ, Սեւակ, Թայլին Տէմիրճան
100

Յակոբ Մարկոսեան, ընտք. 20

Տ. և Տ. Արա Քէօյլեան 50

Զմրուխտ Ալթունեան 20

Րաֆֆի, Սարգսյա Միքղայեան, ընտք
50

Տ. և Տ. Միհրան Արմուտլու 50

Յարութիւն Օճանսեան 200

Հայկունի Գալուսմաննի Հոգւոյն
 Ով զանանա, Սարգիս Գալուսմանն
 100
 Փերուզ Պոտնազանն, զվկ. 50
 Գրիգոր, Անի Գալուսմանն, զվկ. 50
 Գեորգ Թաւրիզաննի 16-րդ տարիւի-
 ցին,
 նանն Ժողովք, Շաքէ Իննչմաններու
 Հոգւոց
 Յարութիւն Իննչմանն 50
 Մատլէն Թաւրիզանն 150
 Սիրուն Աղաճանանն 500
 Մանուէլ, Վիլթորիա, Ժիբայը, Բո-
 ալէր Պաքըճաններու Հոգւոց
 Վալէր Պաքըճանն, զվկ. 50
 Սարգիս, Մարի Գարամանուկեաննե-
 րու Հոգւոց,
 ձէպէճանն, Գարամանուկեանն զեր-
 դաստառաց քննցեցիւց
 Լուսն, Անի Շաղճանն, զվկ. 40
 Վերծին, Հնայեակ, Յակոբ, Զօհրայ,
 Արշալու,
 Նաթալուն, Քաթրին Թորոսեաններու
 Հոգւոց

Ս. ԳԵՈՐԳ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ, ԼԱԻԱԼ
 Ողբ. Պերճ Գրիգորեանն, ԲԻԻ-
 ԶԱՆԻ ՊԵՏԻՐԵԱՆՆԻ
 ՋԱՆԵՄՄԻ ՊԵՏԻՐԵԱՆՆԻ ԵՒ ԼԷՕ ՊԵ-
 ՏԻՐԵԱՆՆԻ յշատակին:
 Ս.Տ. Արա, Քարօյին Պէտիրեանն
 զվկ. 50
 Ողբ. ՃՈՒՆ ԱՐԵՏԵԱՆՆԻ յշատակին
 ՏԵՐ Ողբերան
 Ս.Տ. Գարուժան Գալուստեան 25
 Ողբ. ՅԱՆՈՒՐ ՀԱՏԻՏԵԱՆՆԻ մահուան
 տաաշին տարիւիցին առթիւ:
 Տիկ. Ազգանոյշ Հատիտեան 100
 Տիար Ներսէս Հատիտեան 100
 Ս.Տ. Ռաֆֆի, Ալին Հատիտեանն
 զվկ. 100
 Ս.Տ. Վրէժ, Սեւան Հատիտեանն
 զվկ. 40
 Ս.Տ. Զարեհ, Արփի Տօյմանեան 50
 Ս.Տ. Սարգիս, Մարի Տօյմանեան 50
 Ս.Տ. Հայկ Արամ, Անի Տօյմանեան 50
 Տիկ. Էօծէկն Հաւանեան 20

S. իւ. S. Յովակիմ Ռուսոսեան, զվ.ք. 20
Մարգար Ուրիշեանի Ա. տարեկիցին
 Ռուզէր, ձէնիֆըր Սապունճեան, զվ.ք. 50
 Իւկ, Րիթա Թրամպլէ, զվ.ք. 50
 S. իւ. S. Գէորգ Եունանեան, զվ.ք. 20
 S. իւ. S. Ղևոնդ Եունանեան, զվ.ք. 50
 S. իւ. S. Յովակի Ուրիշեան, զվ.ք. 25
 S. իւ. S. Զարեհ Ուրիշեան, զվ.ք. 50
 Անթուանիժ Ուրիշեան 25
 S. իւ. S. Անդրանիկ Ներսէսեան,
 Եղիաբէթ Սիմոնեան,
 S. իւ. S. Ճորճ Ներսէսեան 50
 S. իւ. S. Յարութ Եունանեան 20
 S. իւ. S. Ալին Բէնթալ 20
 Ժորժէժ Ռանանեան, զվ.ք. 10
 S. իւ. S. Զօհրապ Կէօրճիկեան 35
Մատլէս Բէօսէեանի 40-ին, Յակոբ
Ոնտիկեանի Հոգւոյն
 Կարպիս, Մանիա Բէօսէեան, զվ.ք. 50
 S. իւ. S. Գրիգոր Շիշոյեան 25
 Գօգօ, Աշիկէ Սարոնեան 50
 Սթիվ Աճարոնեան 50
 Շահէ, Լենա Պիլէմճեան 20
 Փայանճեան ընտր. 50
 Ճորճ, Զեփիլո Պետրոսեան, զվ.ք. 50
 Գէորգ, Լուսին Բէօսէեան 50
 S. իւ. S. Գէորգ Փըստըզճեան, զվ.ք. 20
Նաշիկ Հալէպլեանի մահուան) Հա-
լաստան(7-օրէքին
 Ներսէս, Տալիտա Թաշճեան 30
 Յարութիւն, Արաքսի Թաշճեան 20
 S. իւ. S. Ասատուր Զէլթունալեան 20
 Լենա Ասատուր 5
 Գօգօ, Անի Տէլլալեան 10
Յարութ, Յովհաննէս Աղճօ-Սիլաւ-
եաններու Հոգւոյն
 Սեպուհ, Արփի Պատրիքոսեաններ 20
Սեդա Գազաճեանի Բ. տարեկիցին
 Ռիթա, Թամար Գազաճեան 20
 Սարգիս, Անի Ուշիւրլեան, զվ.ք. 20
 Նոյնի, Անահիտ Եաղճեան 40
Լեւոն Նաճարեանի մահուան) Հա-
լաստան(7-օրէքին
 Ներսէս, Սիւզի Սիմոնեան 20
 Վրէժ Նաճարեան 50
 S. իւ. S. Բաֆֆի Գասապեան 20
 Սիլվա Ազատեան 50
 Սադօ Օճանեան 20
Ռոզին Էլէճեանի 40-ին
 Յովհաննէս, Լենա Էլէճեան 5
 Մինաս, Ռոզալին Տատիկեան 5
 Լենա Ասատուր 5
 S. իւ. S. Գօգօ Տէլլալեան 10
Լեւոն Գազաճեանի Գ. տարեկիցին
 Լուսին Գազաճեան,
 Արի Գազաճեան,
 Շանթ, Ալին Փալեան 100
Ալպա Սիտուրանի Հոգւոյն
 Նաշիկ, Թալին Սիլվեան 20

Տ.Տ. Յակոբ, Սեդա Գարայան 20
 Տ.Տ. Յարութ, Զեփիւռ ձիապուշեան
 20
 Տ.Տ. Նուպար, Սօնա Թահմիզեան 30
 Տ.Տ. Հայկ Արքաճամեան 50
 Տ.Տ. Պողոս Գարառամայեան 30
 Տիկ. Մակի Համար 20
 Տ.Տ. Թամֆիլ, Սեդա Գուշեան 40
 Տ.Տ. Զաւէթ Բէորողեան 30
 Տ.Տ. Մկրտիչ, Շողիկ Տօյմաճեան 20
 Տ.Տ. Թոնի Իրէկեան 30
 Տիկ. Լուսին Բէորողեան 30
 Տ.Տ.Տ. Անդրանիկ Դայադիեան 20
 Տիկ. Անժէլա Պաշլըբեան 25
 Տ.Տ.Տ. Տիկ. Պիլեման 20
Ողբ. ԿԱՐԱՊԵՏ ԵՒ ԵՒՆԻԿԷ ԱՆՏՈՆ-
ԵՆՆԱՆՆԵՐՈՒ յիշատակին:
 Տ.Տ.Տ. Կարպիկ, Անի Մէշէֆեան, Տի-
 րադր Թամֆիլ Անտոնեան 50
Ողբ. ՍԱՐԳԻՍ ԵՒ ԱՆԺԷԼ ԷԿԼԷՃԷՔ-
ԵՆՆԱՆՆԵՐՈՒ յիշատակին:
 Տ.Տ.Տ. Կարպիկ, Լենա Աբրահամեան եւ
 զվկիւր. 25
 Տ.Տ.Տ. Կարպիկ, Լուսին Էկլէճէքեան եւ
 զվկիւր. 25
 Տ.Տ.Տ. Յակոբ, Արաքսի Գունտաքեան
 եւ զվկիւր. 25
 Տ.Տ. Յակոբ Չիլիկեան 15
 Համայն **ՔԷՅԵՄԱՆԻ, ՌԱԳՈՒԳԵԱՆ**
ԵՒ ՀԱՆԷՍԵԱՆ ընտանիքներու
 եւ **ՉԵԿԵԱՆՆԵՐՈՒ յիշատակին:**
 Տ.Տ. Յարութ Տիլեշեան 15
Ս. Գէորգի տօնին առթիւ, փոխան
մատաղիկ:
 Տիար Թուրք Սեմեճեան 260
 Տ.Տ.Տ. Տիգրան, Լիդա Վահրատեան 200
 Տիկ. Վարդուհի Վահրատեան 100
 Տիկ. Սօնա Իսահ 100
 Տ.Տ.Տ. Կարապետ Իսէկնտեքեան 60
 Սրբ. Սիւզան Բարաշեան 25
 Տիկ. Շողիկ Տայեան 20
 Տիկ. Մաքրուհի ձիապաշեան 20
 Տիկ. Սիրան Մանուկեան 20
 Տիկ. Ժողէֆին Գայալճեան 25
 Տիկ. Սիրվադ Շէշիրեան 20
 Տ.Տ. Յարութ, Մարլէն Օճանեան 20
 Տիկ. Արփինէ Քիպէլեան 10
ՀՈՄՐԱ ՄԱՆԵՐՈՐԵԱՅ ՎԱՐՈՒՄԱՆԻՆ,
ԹՈՐՈՒՆԹՈՒ
Յարութ Պաղտասարեանի մահուան
առթիւ:
 Մաթոսեան Յարութ եւ Թամար 100
 Jim & Nancy 40
 Waters Joan & Ray 50
 Mark Billy & Heather Harold 40
 Matkka Tushar 40
 Janice & Guy Orr 100
 Արայանեան Կարապետ եւ Արայան-
 եան Մարալ 100
 Տէր եւ Տիկ. Փափախեան 50
 Միխիթարեան Աննա 80
 Բրուտեան Արփինէ 100

Լոյս տեսաւ
, արձակագիր, հրապարակագիր
Իգոր Հոթոյեանի
ած գիրքերուն տասներորդը՝
նչ Քերթուածներ եւ
ներգութիւններ”

Իգոր Հոթոյեան

ՔՐԻՈՐԻՆԶ
ԲՈՒՄՆԵՐ ԵՒ
ՆԵՐԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

թ. 2017

ալու համար դիմել հեղինակին՝
Հեռաձայն: 416-494-1921
քերուն կայքէջը - www.krikorhotoyan.ca

Innovate
for exaltation

GRUPE NISSAN
GABRIEL

LE TOUT NOUVEAU NISSAN QASHQAI 2017

PRIX À L'ACHAT À PARTIR DE

22 063\$*

Transport et
préparation inclus.
Pour le qashqai S

INGÉNIEUX.
BRANCHÉ.
PRÊT À TOUT.

Modèle européen illustré. Le modèle canadien peut varier.

VÉHICULE UTILITAIRE SPORT COMPACT

La mobilité intelligente de Nissan guide tout ce que nous faisons. Nous utilisons la technologie pour transformer les voitures en de véritables partenaires de conduite. Ensemble, les déplacements se font avec davantage de passion et de confiance, tout en étant mieux connectés. Qu'il s'agisse de voitures qui partagent la conduite avec vous ou d'autoroutes qui rechargent votre véhicule électrique pendant qu'il roule, toutes ces innovations arriveront dans un futur très proche. Et les véhicules Nissan que vous conduisez aujourd'hui offrent déjà un aperçu de ce futur.

NISSAN
GABRIEL
JEAN-TALON

3500, rue Jean-Talon O., Montréal, QC H3R 2E8
514 509-7777 | nissangabrieljeantalon.com

◀ OUVERT LES SAMEDIS ▶

NISSAN
GABRIEL
ANJOU

7010, boul. Henri-Bourassa E., Anjou, QC H1E 7K7
514 324-7777 | nissangabrielanjou.com

◀ OUVERT LES SAMEDIS ▶

*Livraison du Nissan Qashqai 2017 à partir du 5 juin 2017. Quantité limitée. Frais de transport et de préparation (1 750\$) ne sont pas inclus. Les frais de 100\$ pour le climatiseur (le cas échéant), les rabais du fabricant et les contributions des concessionnaires sont compris. Cette offre ne peut pas être combinée à aucune autre promotion. Taxes, immatriculation, droits spécifiques sur les pneus neufs (15\$) et assurances en sus, et exigés à la signature du contrat. Certaines conditions s'appliquent. Visitez Nissan Gabriel Jean-Talon ou Nissan Gabriel Anjou pour tous les détails.

BARRY

KAREN

GARO

KAZANDJIAN

EXPERTISE

EXPÉRIENCE

EXCELLENCE

ÉQUIPE KAZANDJIAN .com

CLASSÉS PARMI LES MEILLEURS COURTIER RE/MAX AU MONDE
RANKED AMONGST THE HIGHEST PERFORMING RE/MAX BROKERS IN THE WORLD

KAZANDJIAN REALTY .com

AGENCE IMMOBILIÈRE RE/MAX 3000 | 9280 L'ACADIE, MONTRÉAL, QC, H4N 3C5